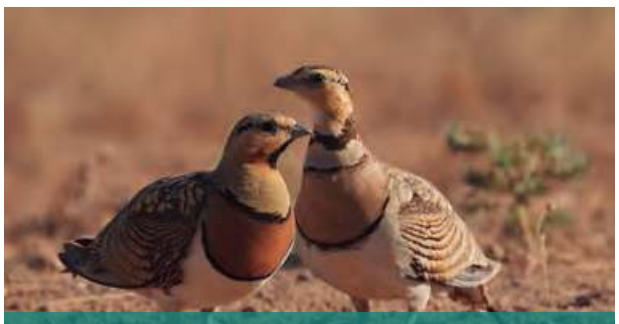
NÚMERO 26 Octubre · Novembre de 2024 3€

SOM CANALLA

La publicació dels nens i les nenes de les Garrigues

OLOR DE TARDOR

SUMARI

Pàgina 10

Els aguaits de Mas de Melons per veure i fotografiar ocells

Pàgina 11

La mestra Coloma Seró, deportada als camps nazis

Pàgina 12

Comença el nou curs escolar amb 1.720 nens i nenes

Pàgines 16–17

Oportunitats musicals i buits d'oferta a les Garrigues

Editorial

Som, som, som-hi, Somereta!

Ja us hi heu fixat bé en la portada del *SomCanalla*? La protagonista d'aquesta edició és la Somereta, un nou personatge que volem que durant el curs i els exemplars del *SomCanalla* ens acompanyi i que es converteixi en la mascota de la revista. Som, som, som-hi, Somereta!

La Somereta l'ha creat el borgenc Jordi Calvís expressament per a aquest primer número del curs de la publicació i segur que l'aneu veient més endavant. Com? Encara no us volem revelar de quina manera. El crit per avisar-la, però, serà el següent: Som, som, som-hi, Somereta!

Aprofitant que encetem el curs 2024/2025, el que serà el sisè des que vam començar aquesta aventura, volem donar les gràcies a tots els infants i mestres que edició rere edició col·laboren amb el *SomCanalla* explicant el dia a dia de la seva escola i fent que el projecte sigui ben viu!

Amb el suport de:

Diputació de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Obra Social "la Caixa"

EAM
Escola d'Art Municipal
Leandre Cristòfol

Amb la col·laboració de les escoles:

Mare de Déu de Montserrat de l'Albagés
Els Aubis de l'Albi
La Dula d'Alcanó
Escola d'Alfés
Albirka d'Arbeca
Els Set Focs de Bellaguarda
Joan XXXIII de les Borges Blanques
Mare de Déu de Montserrat de les Borges Blanques
Vall Major de Bovera
Timorell de Castelldans
El Cérvol de Cervià de les Garrigues
Porcel de Cervera de l'Espluga Calba
Escola de la Granadella
L'Espígol de Juncosa de les Garrigues
Manuel Ortiz i Castelló de Juneda
Arc d'Adà de Llardecans
Otogesa de Maials
Abat Ruera de Puiggròs
La Roca de Sarroca
Escola del Soleràs
Escola de Sunyer
Escola de Torrebesses
La Bassa de Torregrossa
Sant Bonifaci de Vinaixa
A Cau de Bosc de Tarrés
Escoleta del Mas de Juneda

Equip SomCanalla

Consell de redacció:
Xavier Franch
Miquel Andreu
Francesc Florensa
Angelina Giné

Coordinació:
Francesc Florensa

Redacció:
Xavier Franch

Maquetació:
Pau Llop

Fotografia:
Xavi Minguella

Correcció:
Roger Berengué

Dept. comercial:
Francesc Florensa

President:
Emili Farré

Col·laboradors:
Xavi Ferré
Ramon Montanyà
Guillem Besson

Imprimeix:
INDUGRAF OFFSET SA

Dipòsit legal
L 1231-2019

Edita:
A.C. Garriguenca de Comunicacions
C/ Nou, 2, 2a · 25400
LES BORGES BLANQUES (Garrigues)

Telèfon: 973142420

somcanalla@somgarrigues.cat
www.somgarrigues.cat

SomCanalla és un mitjà independent i plural.
La seua opinió s'expressa mitjançant l'editorial.

Premi Mitjans de comunicació locals de les Terres de Lleida (2022)
Pica d'Estats

QUI HA FET LA PORTADA?

Jordi Calvís (@jordicalvis)

Balaguer, 1977. Va estudiar a l'Escola d'Art i Superior de Disseny Ondara, de Tàrrega. Treballa a Can Antaviana i és col·laborador de 'SomGarrigues' des de fa anys.

L'ASSETJAMENT
L'ACOMPANYA TOT EL DIA.
Busca els senyals i atura'l
L'assetjament escolar és un tipus de violència que pot ser invisible,
però deixa senyals. Saber identificar-los és el primer pas per poder ajudar.
Estigues alerta. Detectar un senyal a temps pot marcar la diferència.
assetjamentescolar.gencat.cat
Generalitat
de Catalunya

Programació familiar Juneda, Borges i Arbeca

Les Borges Blanques

Pavelló de l'Oli,
c/ de la Indústria, 9

Entrades: canal EAgora Les Borges Blanques, pestanya "abonaments i entrades

Copiar
Animal Religion

ds. 5 oct. 18:00h
Dansa +6 anys
Pavelló de l'Oli

Juguem
Ninnus

dg. 10 nov. 10:30h i 12:00h
Música +1 any
Pavelló de l'Oli

L'illa del tresor
InHabitants

ds. 30 nov. 18:00h
Teatre + 8 anys
Pavelló de l'Oli

Juneda

Teatre Foment,
c/ Roger de Llúria, 7

Entrades i info:
www.teatrefoment.cat

Sigues Tortuga
Xip Xap Teatre

dg. 13 oct. 18:00h
Titelles +4 anys
Teatre Foment

The Postman
Txema Muñoz

dg. 17 nov. 18:00h
Màgia +3 anys
Teatre Foment

Un Tros de Pa
Cia. Les Pinyes

dg. 15 des. 18:00h
Teatre +2 anys
Teatre Foment

Arbeca

Sala l'Abadia,
c/ Abadia, 31
Sala Centro,
c/ de les Pregàries, 19

Entrades i info:
www.arbeca.koobin.cat

Preu entrades:
5 a 6€ / pack quatre persones: 18€ / pack 5 persones: 22€

La casa més petita
Cia. Campi qui pugui

dg. 27 oct. 18:00h
Teatre +6 anys
L'Abadia

Mon Petit Souvenir
La Bleda

div. 22 nov. 18:00h
Clown +3 anys
L'Abadia

Dins del cau del tabalet
Cia Farrés Brothers

div. 27 des. 11:00h, 11:45h, 16:00h i 16:45h
Teatre +3 anys
Sala Centro

Organitza:

Ajuntament de les Borges Blanques · Ajuntament de Juneda · Ajuntament d'Arbeca

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya Departament de Cultura · Institut d'Estudis Ilerdencs · Diputació de Lleida

Pastor

La de pastor o pastora és una de les feines amb més història i tradició del món ramader. N'hi ha hagut des de temps antiquíssims! La seva feina és la de criar, alimentar i fer créixer un ramat d'animals, a casa nostra, sobretot, d'ovelles, per poder aprofitar-ne la carn o altres aliments, com la llet. Les últimes dècades, amb els canvis a l'agricultura i la sequera, els pastors han tingut més problemes per la manca de pastures. També hi ha pastors de cabres, vaques o cavalls.

IL·LUSTRACIÓ:
Xavi Farré, alumne de l'Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol

BARRET

El pastor treballa a l'estable i també a l'aire lliure quan porta el ramat a menjar l'herba dels camps, a pasturar. Per això ha de portar un barret o una gorra per cobrir-se el cap els dies de sol. Quan fa mal temps, ha d'anar previngut amb paraigua o amb impermeable.

RAMAT

A les Garrigues els ramats, els grups d'animals que es crien i es fan pasturar, acostumen a ser d'ovelles. Tot i així, també hi ha alguns ramats de cabres. A Fulleda, aquests ramats també ajuden a tenir el bosc gestionat i evitar incendis.

GOS PASTOR

El gos pastor és un animal de treball que ajuda el pastor a menar els ramats. N'hi ha de dos tipus: els de guarda, que s'encarreguen de protegir les ovelles, i els de guia i control del ramat, que condueixen les ovelles segons les instruccions del pastor.

BASTÓ DE PASTOR

És un dels objectes que més s'associa als pastors. Aquests bastons, tirapeus i gaiates acostumen a tenir un ganxo al cap superior, que serveix per enganxar la pota del bestiar que no segueix les indicacions, agafar-lo i reconduir-lo.

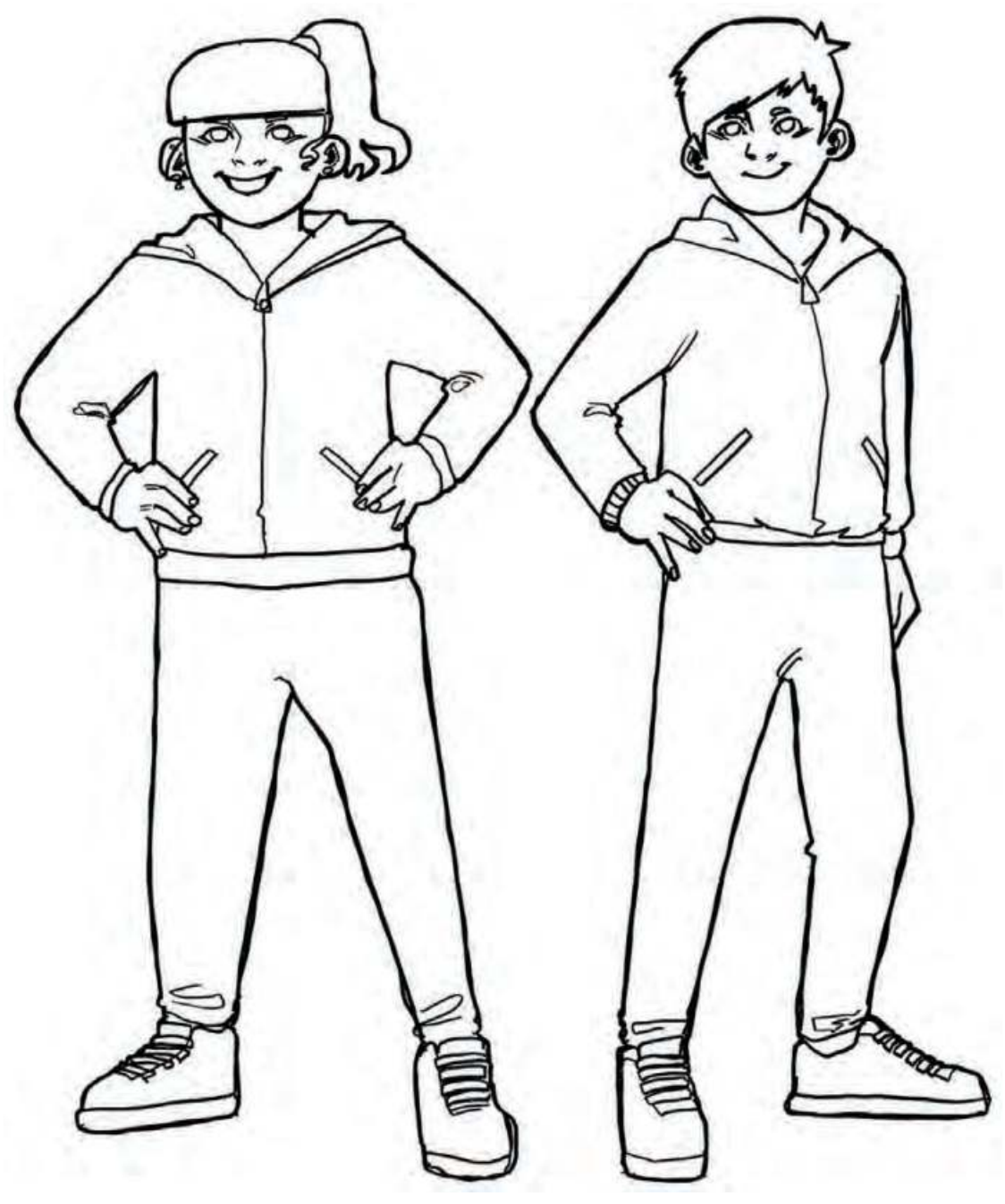
XOLLADORA

Abans es feia amb les tisores i ara hi ha màquines elèctriques que poden recordar les màquines d'afaitar. Serveixen per esquilar les ovelles de tota la llana que generen. Abans aquesta llana s'utilitzava per fer roba o matalassos, però ara gairebé no es fa servir.

PASSATEMPS PER ALS MÉS PETITS

Fas activitats extraescolars durant el curs? Dibuixa't a tu i els teus amics fent aquestes activitats a continuació.

Pinta el xandall de l'escola El Cérvol de Cervià

Una cançó (aranesa)

Aqueres montanhes
que tant nautes son,
m'empèishen de véder
mèns amors a o son.

Nautes se son nautes
ja s'abaisharàn
es mies amoretes
que s'aproparan.

Montanhes araneses
a on es pastors
es hònts regalades
tròben, e jordons.

Se cantes perquè cantes
cantes pas per jo
cantes per ma hilha
que non ei près de jo

Montanhes coronades
tot er an de nhèu,
tan nautes e bères
que vos pune eth cèu.

Montanhes araneses
pientades de rius,
de totes grandeses
vos adorne Diu.

Nòsti amors veiguéretz
com rosèr florir,
volem com es pares,
guardant-vos morir.

JOCS TRADICIONALS

Els callossos

Els primers jocs i joguines de la història aprofitaven elements que venien dels animals o de les plantes. Un dels més antics i que va arribar fins als nostres padrins, però que s'ha perdut totalment en els nostres dies, és el que rebia el nom de callossos. En altres parts del territori també se'ls deia ossets o tabes.

Parts del joc

Per jugar a callossos feia falta tenir aquests ossets, que tenen el nom d'astràgal i que s'aconseguien dels turmells de les ovelles, i en alguns casos dels porcs. Aquestes eren les peces bàsiques del joc. Tenien una forma molt concreta, amb dues cares més primes, i dues laterals allargades, una més boteruda i una altra amb un clotet. Les puntes eren arrodonides. A més d'aquests ossets, també feia falta tenir una piloteta de la seva mida.

Com s'hi juga?

Es podien fer molts jocs amb aquests ossets. Un, per exemple, era utilitzar-los com un joc d'atzar i tirar-los com si fossin un dau. Depenent del costat que queien, guanyava un jugador o un altre.

Les modalitats més complexes ja incloïen la piloteta. En el primer moviment, el jugador tirava els ossets davant seu. Després, hi havia diferents versions. En una d'aquestes, llençava la piloteta a l'aire i, mentre aquesta voleiava, havia d'intentar agafar el màxim nombre de tabes, per després tornar a agafar la pilota al vol. Havia de prendre els ossets d'un en un i no li podien caure de la mà. Guanyava el jugador que recollia totes els callossos en el menor nombre de tirades de la pilota. Una altra opció que coneixem pel testimoni d'alguns padrins era similar a l'anterior. En aquest cas, en lloc de recollir els callossos, el que havia de fer el jugador era plantar-los. Encara hi havia altres dinàmiques de joc, com posar la piloteta a la part superior d'una de les tabes i llençar-la des d'allí. En totes les dinàmiques, feia falta rapidesa i habilitat amb les mans! Com veieu, de mitja dotzena d'ossets i d'una petita pilota en sortia una gran distracció.

I si hi voleu jugar vosaltres?

Us animem a preguntar als vostres padrins i repadrins si hi havien jugat i com ho feien. Potser guarden, en algun racó de casa, alguna bosseta amb els callossos. Si no, també se'n poden comprar de plàstic.

OPINIÓ

Ana Amelia
Set Focs de Bellaguarda, 6è

La meva passió pel ball

Hola em dic Ana Amelia i us explicaré una de les coses que més m'agrada. A mi des de ben petita que m'agrada molt ballar fins i tot he arribat a fer competicions i batalles de ball. La meva dansa preferida és o el hip-hop o la dansa urbana, però totes dos m'agraden un munt.

Vaig començar a ballar amb 3 anys (o potser abans) i ara ho segueixo fent. La meva passió per la dansa va començar quan la meva tieta em ficava cançons al cotxe i jo les ballava. A la meva família sempre li ha agradat molt ballar. Des dels meus padrins fins a mi, i crec que d'aquí ve la meva gran passió pel ball. La majoria del meu temps el dedico al ball: miro tutorials, gravo vídeos o, simplement, ballo davant d'un mirall. De gran, a part de ser actriu, vull ser professora de ball.

Quan ens vam mudar de Barcelona cap a Bellaguarda em vaig posar molt trista perquè havia de deixar d'anar a l'escola de ball que anava en aquell moment i que tant m'agradava. Ara he trobat més escoles de ball i ja puc practicar i gaudir del meu esport preferit. I ara, a ballar!

Valentina Almeida,
Alan Moreno i Unai Alentà
M.D. Montserrat de l'Albagés, 5è i 6è

Els preus han pujat als supermercats

Aquests últims anys han apujat molt els preus dels aliments. Uns han pujat molt, per exemple: l'oli d'oliva, els sucs, el sucre, la verdura, la fruita, la llet, el salmó, la carn de porc... Creiem que un dels motius per apujar els preus és per guanyar més diners al vendre'ls. També perquè cada vegada hi ha menys aliments i per això els pugen.

La pagesia és uns dels més afectats, sobretot els que fan olives, ja que el preu de l'oli ha pujat moltíssim i els pagesos cobren el mateix. És molt dur ser pagès perquè han de fer molta feina. Per això es va fer la tractorada (la manifestació que van fer els pagesos amb els seus tractors). Nosaltres opinem que el Govern podria solucionar aquest problema dels preus, però no ho fa. Per això la nostra solució és fer una manifestació al palau del Govern de Catalunya, així ens escoltarien i possiblement abaixarien els preus.

En resum, nosaltres demanem que abaixin els preus i, si no és així, que tots cobrin més.

Aya Zagdane
Escola Manuel Ortiz de Juneda, 4t

Com vam viure el primer dia de curs

El primer dia, em vaig despertar contenta i emocionada, però quan vaig arribar a l'escola em vaig posar nerviosa perquè feia molt de temps que no veia els meus amics. Tot i això, estava molt contenta perquè tenia la professora que volia, l'Anna, que havia estat la meva tutora el curs anterior.

Quan vaig arribar, només entrar, tothom estava al pati fent fila, i vaig veure que hi havia molts nens i nenes noves i també mestres nous, i alguns que ja coneixia.

A la classe va venir un nen nou, que arribava del Marroc i no parlava gens de català. Ell no ens coneixia, així que vam escriure els nostres noms a la taula perquè se'ls pogués aprendre. Va funcionar molt bé i ara ja sap com ens diem.

El primer dia, vam fer moltes coses: vam buidar les motxilles, vam pintar el calendari i l'horari. Al pati, vaig poder parlar amb els meus amics sobre l'estiu i els llocs que havíem visitat. Va ser molt divertit!

OPINIÓ

Ot Bosch Oró i Josep Serlé Valarezo
Escola La Dula d'Alcanó, 6è

Els grans de l'escola

Aquest any el Josep i l'Ot som els més grans de l'escola. Tenim una gran responsabilitat perquè al ser els grans de l'escola hem d'ajudar els alumnes més petits que nosaltres, també hem d'ajudar les i els mestres. Hem d'aprendre més per poder ensenyar als altres alumnes. També a la nostra classe han vingut els quatre alumnes de segon.

A la classe dels petits/es ha començat un alumne que fa 13. Els i les alumnes de 3r ens ajuden, als més grans. Entre tots fem un gran equip i si un no sap alguna cosa el podem ajudar perquè nosaltres ja ho hem après. Tots junts cada dia mirarem de ser millors. Aquest any el nom de la nostra classe és Els Grallers i Tabalers

Esprem que us agradi. Gràcies.

Blau Nogué, Itziar Roigé i Aina Juvero
M.D. Montserrat de l'Albagés, 6è i 4t

L'equip de futbol del poble

El nostre poble té un equip de futbol que es diu C.F. L'Albagés. Només hi poden jugar adults i nosaltres voldríem fer un grup júnior.

Ara l'equip d'adults que tenim estem a Tercera Catalana i ens ha anat molt bé fins que van marxar dos jugadors molt bons, però seguirem intentant-ho i millorant. Sempre els animem perquè hi ha una grada jove on tenim dos bombos i sempre portem la bufanda o la samarreta de l'equip. Ens agradaria que la Federació Catalana ajudés aportant di-ners per fer un equip de nens i nenes. Així, podríem entrenar al poble i no ens caldria anar a un altre lloc, també podrien vindre nens i nenes d'altres pobles i conèixer el nos-tre poble. Tenim un camp de futbol que està molt bé, al costat hi ha un poliesportiu i, a més a més, cada dia que fem futbol sempre sortegem un pernil, oli d'oliva del poble, vi, cava...

Si podem fer un equip de nens i nenes, serà el millor i ho farem molt bé.

Aran Pelegrí, Aniol Pelegrí i Kasian Pop
Escola Abat Ruera de Puiggròs, 6è

Hort escolar

Som l'Aran, l'Aniol i el Kasian de l'escola Abat Ruera de Puiggròs. Avui us parlarem del nostre hort escolar. El nostre hort el tenim darrere l'aula de Cicle Mitjà. Cada dia, els i les alumnes d'una aula diferent el reguen. Tenim moltes hortalisses i verdures (enciams, raves, espinacs, faves i fins i tot tenim una olivera!). Els nens i nenes tenim la gran sort de poder emportar-nos cap a casa allò que cultivem. A més, els dies de bon temps, els/les mestres ens deixen anar a llegir a l'hort, als bancs que vam construir amb palets i vam pintar de molts colors. La nostra opinió:

Kasian: *"Podem aprendre coses noves sobre les plantes i fins i tot provar-les, aprendre coses sobre els insectes i els altres animals que ens visiten".*

Aran: *"En un hort escolar podem aprendre molt! I més si hi tenim espai per llegir."*

Aniol: *"Tenir un hort a la nostra escola és un privilegi perquè podem plantar verdures i hortalisses, i a vegades ens les deixen menjar o emportar cap a casa".*

REPORTATGE

Xavier Franch
somcanalla@somgarrigues.cat

Veure ocells, una ganga!

Nous observatoris de fauna i altres ja existents

La Reserva de Mas de Melons, ubicada entre els pobles de Castelldans, el Cogul i Aspa, va estrenar a començaments de juny quatre observatoris de fauna, també anomenats aguaits o, en anglès, hides. Es tracta de casetes des d'on es poden veure els ocells més importants d'aquest espai i fotografiar-los sense que s'espantin i marxin. Com els de Mas de Melons, també n'hi ha d'altres a les Garrigues per als aficionats a la fotografia.

Dos exemplars de ganga fotografiats a Mas de Melons aquest estiu. FOTO: Jordi Izquierdo

Un dels ocells més singulars que es pot veure a la Reserva Natural Parcial de Mas de Melons és la ganga. Aquesta és una au que li agrada viure al que s'anomena els secans estèpics, zones amb molt poca pluja durant l'any, i un tipus de vegetació específic. Per això es troba còmoda a les Garrigues, a la zona de Mas de Melons, entre Castelldans, el Cogul i Aspa.

Fins ara era difícil veure i fotografiar la ganga, perquè si veia moviment al seu voltant, s'amagava. Això obligava a mirar-la de molt lluny. Aquest estiu, però, els responsables de Mas de Melons van obrir un observatori de fauna, una petita construcció al costat d'una basseta d'aigua just a la zona on hi ha més gangues. Això fa més fàcil que tothom que vulgui pugui anar-hi de bon matí durant els mesos d'estiu i fotografiar-la! Des de l'espai natural també expliquen que fins i tot hi han anat persones només per veure els ocells, sense portar càmera.

Com aquest observatori específic per la ganga, n'han obert tres més a la reserva, per fer més fàcil d'observar i capturar imatges d'altres ocells, com el gaig blau, el còlit negre o altres espècies, i també per altres animals com és el cas de guineus o llangardaixos típics del secà.

Aquest és un pas endavant per a la Reserva Natural de Mas de Melons. Volen que l'obertura dels aguaits impulsi el parc i permeti que es conegui arreu del país, i també a la comarca i la zona de Ponent.

Els responsables de Mas de Melons volen que tothom conegui el parc i els nous aguaits

A la perifèria de Mas de Melons

Els últims anys s'han obert altres iniciatives similars. Els Hides del Gregal, de Pau Bonet i Tània Cemeli aprofiten una finca a Castelldans, al costat de la Reserva Natural, perquè els aficionats a l'ornitologia puguin fer fotos al gaig blau, al còlit ros, al botxí o al capsigrany, entre d'altres.

Els rapinyaires, al teu davant

Una altra iniciativa que fa uns anys que funciona és el Hide El Duet, que es troba a Torrebesses. El millor moment per anar-hi és entre mitjans de tardor i principis de primavera. A diferència dels altres que comentàvem, permet l'observació de rapinyaires, com és el cas de l'astor, l'arpella, l'aligot, el milà reial i el milà negre. També hi han vist l'àguila daurada, de voltor lleonat i fins i tot d'àguila cuabarrada, una espècie en perill d'extinció. A les Garrigues, per tant, és fàcil veure i fotografiar ocells. És una ganga!

ESCOLA VINTAGE

Xavier Franch
somcanalla@somgarrigues.cat

La mestra Coloma Seró

Nascuda a l'Albagés, a Cal Cabaler Seró, el 1912, va ser mestra i va estar molt vinculada amb la política. Va ser enviada al camp nazi de Ravensbrück.

Imatge del camp de Ravensbrück on va ser enviada.

La figura de Coloma Seró ha sigut molt desconeguda fins fa poc temps, que s'ha començat a estudiar amb més profunditat. Qui era aquesta dona? Havia nascut a cal Cabaler Seró de l'Albagés, l'any 1912. Va estudiar Magisteri i va començar a treballar com a mestra a Montpol, un petit poble del Solsonès. Tot i el seu vincle amb l'ensenyament, no se la recorda només per això. Era una persona molt vinculada amb la política i, per exemple, quan va començar la Guerra Civil compaginava la seva vida professional amb la política, com a membre d'un partit, el PSUC.

Quan els franquistes van ocupar Lleida l'abril del 1938, es va traslladar a Vilafranca del Penedès, on va continuar fent de mestra i també participant en els assumptes del municipi. Sembla que llavors hauria conegut el seu primer marit, Ignacio Anta, un portuguès que havia vingut a Catalunya per lluitar a favor de la República.

El 1939, amb el final de la guerra, Seró va anar cap a França, a l'exili. Com molts altres republicans, va ser internada al camp de concentració d'Argelers. La periodista Montserrat Roig diu que va creuar la frontera acompanyant 60 nens i nenes.

També anava amb la seva filla, Electra, que havia tingut amb un altre home, i que va morir poc temps després.

A França, Seró va fer cap a la regió de la Gironda, on va continuar fent de mestra. Durant aquell temps, es va implicar en la Resistència contra els nazis. Malauradament, el 1942 va ser detinguda, com Ignacio Anta. Va passar per diferents presons i camps fins que el 1944 va ser deportada al camp de concentració alemany de Ravensbrück. El seu home va ser dirigit a un altre camp, on va ser assassinat.

La mestra albagesenca va patir el tracte deshumanitzador dels nazis i els càstigs a què se sotmetia les dones internes. Les condicions eren molt dolentes i el tracte dels soldats que les vigilaven era humiliant, a més de ser forçades a treballar portant-les al límit. El febrer del 1945 va ser traslladada a un altre camp, Bergen-Belsen, i pocs mesos després, l'abril del mateix 1945, els britànics van alliberar el camp i les presoneres.

Seró va ser l'única dona de les Garrigues enviada als camps nazis. Encara falta per conèixer parts importants de la seva vida, i historiadores com Míriam Roma o Noemí Riudor treballen per fer-ho. Cal conèixer i recordar la seva figura.

Un canvi de nom per a l'escola?

El 28 d'agost es va presentar en societat la Coordinadora Coloma Seró. És un grup de persones de diferents pobles de la comarca que volen reivindicar el llegat d'aquesta dona i oposar-se als discursos discriminatoris com els racistes. L'acte, que va tenir lloc a les Borges Blanques, va servir per explicar qui havia sigut Coloma Seró i alguns dels assistents, procedents de l'Albagés, hi van suggerir que l'escola del poble hauria de portar el seu nom.

Comencen les classes per a uns 1.720 nens i nenes

El curs va començar el 9 de setembre i els mestres van tenir una mica més de temps, com reclamaven.

A les Garrigues van començar les classes a les 25 escoles existents. FOTO: X.M.

Uns 1.720 nens i nenes de Primària van començar les classes el passat dilluns 9 de setembre a les 25 escoles de l'àmbit garriguenc. Són, en general, unes xifres similars als anys anteriors, tot i que per centres algunes són més altes i algunes més baixes.

Als instituts es van reincorporar 762 infants i joves. A Batxillerat i Formació Professionals, que són estudis postobligatoris, en van ser 137 a les Garrigues.

Educació va decidir que el curs començaria el dilluns 9 després de les queixes dels mestres, que volien tenir més temps per preparar el curs. Tot i que enguany tenien més marge, algunes escoles deien que continuaven amb el calendari una mica apretat.

Aquest és el primer curs amb la prohibició de portar el mòbil. És una mesura que en realitat ja s'estava aplicant a les escoles i instituts, tot i que de forma més relaxada als patis de Secundària.

El Soleràs obre finalment la llar

L'escola del Soleràs ha posat en marxa aquest setembre la llar d'infants adherida a l'escola. És una acció que ja tenia prevista els últims dos cursos, però que encara no havia iniciat perquè faltava fer unes obres a l'edifici i tampoc no hi havia infants que hi poguessin assistir. Amb això, s'ha sumat a Bellaguarda, Bovera, Cervià, Torrebesses, l'Albagés o l'Espluga Calba que l'havien començat els últims cursos.

Els infants borgencs col·laboren promovent el comerç local

El Consell Municipal d'Infants de les Borges Blanques va presentar l'11 de setembre una campanya per sensibilitzar els veïns sobre la importància de comprar al comerç local, seguint un encàrrec de l'Ajuntament. Després d'haver-ho compartit i votat amb companys de l'escola, els membres del Consell d'Infants van crear dos vídeos, amb voluntaris dels dos col·legis de Primària i també amb els representants d'aquest organisme. El dia 11 els van mostrar el resultat als comerciants i aviat es podrà veure a les xarxes del consistori.

El bellaguardí Martí Vidal Escuer domina l'escalada en bloc sub-12

Martí Vidal Escuer, de Bellaguarda, de 9 anys, es va proclamar campió de Catalunya d'escalada en bloc sub-12 el primer cap de setmana de setembre i també va guanyar la Copa Catalana de la modalitat, al vèncer en les tres proves disputades.

Tanca l'Escoleta del Mas de Juneda i al seu lloc s'inicia un altre projecte

La iniciativa d'educació a la natura Escoleta del Mas, ubicada a la Granja Escola la Manreana de Juneda, va anunciar a finals de juny que tancava les portes després de cinc anys en funcionament. El projecte, dirigit a menors de cinc anys, barrejava el joc lliure a la natura, els tallers educatius i altres classes. El curs passat va acabar amb 8 alumnes.
Aquest curs ha començat El Niu de la Manre, definit com un grup de criança per a infants fins a 3 anys.

L'Oficina Jove reuneix les associacions locals per a activitats juntes

El divendres 18 d'octubre tindrà lloc una trobada de les associacions de joves de Bellaguarda, Bovera, el Cogul, Granyena, la Granadella, Juncosa, el Soleràs i els Torms per estudiar activitats conjuntes. L'oficina Jove hi col·laborarà amb la Comunitat de Municipis de la zona i el Punt d'Informació Juvenil de la Granadella. Al juliol l'Oficina Jove també s'havia reunit amb els joves de l'Albagés, Cervià i el Cogul, pobles de la Vall del Set, i preparen un festival compartit.

Danys als trossos per les pluges de setembre

Les principals afectacions van ser en zones on s'havien eliminat espones per fer grans plantacions.

Els primers dies de setembre hi va haver un episodi de pluges, amb quantitats acumulades que van anar entre els 30 l/m² i els 100 l/m². L'aigua va provocar danys importants en nombroses finques agrícoles. N'hi va haver que es van inundar, alguns camins van quedar esborrats i es van provocar aragall, a més que era difícil passar per algunes carreteres.

Pagesos i alguns ajuntaments van assenyalar com a responsables d'aquests danys els canvis que s'han fet en algunes finques, eliminant les espones per fer-hi grans extensions de cultius en intensiu, com les empreses Europistachio i el grup Pons.

Camps inundats. FOTO: X.F

La zona més afectada va ser a Castelldans, el Cogul, l'Albagés i Aspa. A la Granadella també va caure un mur del costat de l'escola (vegeu pàg. 35).

Troben un llibre amagat en una casa de Maials

És del segle XVIII. Estava en un armari dins d'una paret, que quedava tapat i ocult per un piano.

Una veïna de Maials va descobrir ara fa uns mesos que, amagat a la paret de darrere del piano de casa seva, hi havia un llibre del segle XVIII. Es tracta d'una biografia sobre un monjo nascut a la Granadella i que va anar a fer de missioner a l'Amèrica Llatina.

La troballa es va fer quan va voler restaurar unes pintures en aquella paret. El llibre estava en un armari ocult a la paret, i que no es veia a simple vista. Amb aquest hi havia també guardat un diari del 1918.

El llibre és un exemplar únic. El 2 d'octubre, la veïna el va cedir a l'Arxiu Històric de Lleida perquè el conservessin.

Les Borges habilita l'antic Bar de Vidre com a Espai Jove d'estiu

L'Ajuntament de les Borges va obrir entre finals de juliol i fins a l'agost un Espai Jove a l'antic Bar de Vidre, al costat del Pavelló de l'Oli. La idea era oferir als nens i nenes de 12 a 16 anys i als nois i noies de 17 i 18 un racó on trobar-se i fer activitats.

La regidora Ivette Macià explicava que la intenció era que durant aquest curs es pogués obrir un espai similar però en un altre lloc, per facilitar aquesta opció al col·lectiu d'infants i joves.

El Club Ciclista del Vilosell posarà un banc gegant a la serra de la Llena

El Club Ciclista del Vilosell va començar aquest passat estiu una consulta als veïns per instal·lar un banc gegant al poble. La idea era afavorir que els veïns i visitants caminin pels voltants del Vilosell i per la serra de la Llena i que s'hi puguin asseure per contemplar i gaudir del paisatge. Ja se sap on el col·locaran.

Aquest tipus de bancs formen part d'una xarxa més gran a nivell mundial i només n'hi ha dos a Catalunya, al Gironès i al Vallès Oriental.

Marató d'alliberament d'aus per part dels Rurals

En un dia es van soltar 18 aus rapinyaires protegides en 16 pobles. Era el primer cop que es feia.

El dimarts 27 d'agost, els Agents Rurals van alliberar 18 aus rapinyaires protegides a 16 pobles de les Garrigues, en una marató d'alliberaments que no s'havia fet mai a la comarca. Els ocells provenien del Centre de Fauna de Vallcalent.

Durant el dia es van deixar anar exemplars de xoriguer i cap a la tarda es van soltar individus de mussol comú i de mussol banyut, que són espècies nocturnes.

A tots els pobles les reintroduccions es van fer al costat de les piscines i van atreure molts nens i nenes i les seves famílies, que volien saber com eren aquells moixons i veure'ls volar lliures.

Una agent rural ensenya l'ocell als infants.

L'acció va començar a les 11.30 h a Granyena i va acabar a les 20 h a les Borges Blanques. Els Agents Rurals fan alliberaments similars sovint, però aquest era el primer d'aquest tipus.

La ZER l'Oliver celebra els 30 anys amb una festa

En formen part les escoles de Llardecans i Maials amb les de Massalcoreig i la Granja d'Escarp.

La Zona Escolar Rural (ZER) l'Oliver, que està formada per les escoles de Llardecans, Maials, Massalcoreig i la Granja d'Escarp, farà una gran festa el dissabte 19 d'octubre. Celebraran el seu 30è aniversari.

L'activitat tindrà lloc a l'Escola Otogesa de Maials i entre les activitats que s'hi han previst hi ha la presència de la colla gegantera local, parlaments i la descoberta d'un nou logo de la ZER, esmorzar popular, tallers per a la canalla i un espectacle de la companyia lleidatana Xip Xap.

El 2019 ja havien celebrat els 25 anys, també a l'escola de Maials.

Servei gestionat per: TALMA

Talma: servei i suport a les persones

Contacte: 973 15 03 30 – *cdiap.garrigues@talma.cat*

Néixer abans de temps: consells sobre la prematuritat per a famílies

Des del CDIAP les Garrigues ens volem avançar al dia 17 de novembre, el Dia Mundial de la Prematuritat, que és quan el naixement del nadó es produeix abans de les 37 setmanes de gestació.

Quan un nadó neix abans del temps pot tenir algunes conseqüències neurològiques, d'aprenentatge, de visió, d'oïda o motrius a llarg termini. Com més aviat neix el nadó, més s'incrementa el risc d'aquestes conseqüències.

De fet, els nadons prematurs es classifiquen segons l'edat gestacional en el moment de nàixer. D'això en diem grau de prematuritat i hi ha els següents:
- Prematurs tardans (34-36 setmanes)
- Moderadament prematurs (32-34 setmanes)
- Altament prematurs (28-32 setmanes)
- Prematurs extrems (menys de 28 setmanes)

Factors de risc evitables

Tot i que alguns factors de risc de la prematuritat estan fora del control directe, n'hi ha d'altres que sí que estan a les nostres mans. Us deixem algunes mesures preventives:

– Assistir a totes les visites prenatals és essencial per detectar possibles complicacions a temps i controlar la salut de la mare i del nadó.

– Controlar i tractar les infeccions durant l'embaràs és important, especialment les del tracte urinari o vaginal. Les bones pràctiques d'higiene i les consultes mèdiques periòdiques són claus.

– Dur un estil de vida saludable basat en:
- **Una dieta equilibrada** a través d'una alimentació rica en nutrients per ajudar en el desenvolupament del nadó i reduir el risc de complicacions. Els suplements com l'àcid fòlic també són importants.
- **Evitar el consum de tabac, alcohol i drogues:** El tabaquisme és un dels principals factors de risc que es poden evitar. També s'ha demostrat que el consum d'alcohol i drogues augmenta la probabilitat de part prematur.
- **El control de l'estrès** amb tècniques de relaxació, descans adequat i suport emocional.

– Donar prou temps entre embarassos (almenys 18 mesos) pot ajudar a reduir el risc de prematuritat. Això permet que el cos es recuperi abans d'un nou embaràs.

– Gestionar altres condicions mèdiques preexistents abans i durant l'embaràs. Si la mare té hipertensió, diabetis o altres malalties cròniques, és important la coordinació amb el metge per evitar complicacions.

El meu nadó és prematur, què puc fer per ajudar-lo en el seu desenvolupament?

En el cas que es produeixi un naixement prematur, l'estimulació primerenca és fonamental per potenciar el desenvolupament saludable del nadó:

– Mètode cangur: Aquest tipus d'atenció, que inclou el contacte pell a pell, pot millorar les possibilitats de supervivència i desenvolupar un vincle emocional fort amb el nadó.

– Promoció de la lactància materna: La llet materna ofereix nutrients essencials i protegeix el nadó contra infeccions, fet que afavoreix un creixement saludable.

La prevenció està a les vostres mans!

Les famílies poden contribuir a la prevenció de la prematuritat adoptant petits hàbits diaris que marquen la diferència. **Busqueu suport emocional i creeu un entorn saludable** a través d'un entorn tranquil i equilibrat durant l'embaràs per reduir l'estrès i promoure un desenvolupament òptim per al nadó.

L'acompanyament, la informació adequada i el suport són elements clau per fer front a aquesta situació. Per a aquelles famílies que vulguin obtenir més informació i suport, recomanem visitar la pàgina web de *somprematurs.cat*, un espai dedicat a oferir recursos i comunitat a tots els que conviuen amb la prematuritat.

● IL·LUSTRACIÓ: Freepik

REPORTATGE

Xavier Franch
somcanalla@somgarrigues.cat

L'educació musical vol arribar a tothom, malgrat els buits

Present i futur

La música és una de les disciplines amb més presència en el nostre dia a dia. Ens acompanya i ens emociona. A l'àmbit del SomCanalla hi ha dos projectes que ensenyen els fonaments de la música i a tocar instruments, l'Escola de Música de les Garrigues (amb més de 40 anys d'història) i el Centre d'iniciatives Musicals (CIM, amb presència a Torrebesses). Parlem amb els seus responsables per conèixer la situació i els projectes de present i futur.

Concert a la plaça de Torrebesses dels alumnes del CIM. FOTO: X. Minguella

El nou curs es va posar en marxa al setembre i una de les activitats que també ha recuperat la seva rutina són les escoles de música. La de les Garrigues, amb seus a les Borges Blanques, Juneda i Arbeca, compta amb 280 alumnes, quan encara en falten alguns per inscriure's i començar les classes. La directora, Núria Bresolí, calcula que en total no superaran els 300 infants, joves i adults. Aquest és un nombre que abans del 2020, quan es va produir la pandèmia de la Covid-19, que va afectar molt projectes com aquest, sí que havien assolit. Ara estan contents amb aquesta xifra i pensen més a fer arribar la música de diferents maneres i a tot tipus de públics, no només als nens i nenes, i no només amb classes de solfeig o d'instrument.

L'Escola de Música de les Garrigues, que té més de 40 anys d'antiguitat (el 1982 va començar el centre de les Borges i el 1983 el de Juneda) té 18 professors en plantilla. Rep alumnes dels 13 pobles que formen part de la Mancomunitat de Municipis per la Música a les Garrigues, els que es van unir per sufragar el seu funcionament. Quan és possible, també en rep de pobles que ara per ara no en formen part, com alguns de l'Albagés, per exemple.

A l'altre costat de la comarca, hi ha una petita iniciativa que es comença a fer lloc com una nova aula de música. És l'associació cultural Centre d'Iniciatives Musicals (CIM), que té classes de solfeig i instrument a Sudanell, on va començar, a Albatàrrec, a Montoliu de Lleida i des del curs passat també a Torrebesses. En total, assisteixen a les seves aules 130 persones de totes les edats, majoritàriament canalla. La iniciativa té una quarantena d'alumnes de les Garrigues Històriques i també alguns dels pobles de les Garrigues propers, com Granyena o la Granadella. En el seu cas, compta amb un total de 10 mestres que hi col·laboren, tot amb altres feines més enllà de l'Aula del CIM.

Les Garrigues Altes i alguns altres pobles no tenen aules ni activitats musicals per a la canalla

Un buit que crida l'atenció

Entre l'Escola de Música de les Garrigues i el Centre d'Iniciatives Musicals, es pot dir que hi ha una bona oferta d'educació musical a la comarca. L'àrea de les Garrigues Altes i algun altre poble no formen part de l'Escola de Música, i tot i que hi pot haver persones a títol individual, tampoc són gaire actives al CIM. Per tot això, podem dir que hi ha un buit en la possibilitat que infants, joves i adults puguin estudiar

música prop de casa. N'hi ha que van al Conservatori de Lleida o a altres centres formatius de la capital del Segrià. Però n'hi ha d'altres a qui, més enllà d'algunes experiències extraescolars puntuals, l'opció musical els queda massa lluny.

La directora de l'Escola de Música de les Garrigues, Núria Bresolí, diu que l'opció que aquests pobles que ara no hi són se sumin a l'Escola de Música no s'ha posat sobre la taula, però que es podria fer de cara al futur. Si els pobles ho volguessin, fins i tot es podria habilitar alguna nova seu en algun d'aquests pobles. Aquest és un tema que pertoca als ajuntaments de cada poble o a entitats que els agrupen, com és el cas de la Comunitat de Municipis de les Garrigues Altes.

L'objectiu, arribar a tothom

Tant la directora de l'Escola de Música de les Garrigues, Núria Bresolí, com un dels impulsors del Centre d'Iniciatives Musicals, Cinto Abellaneda, es marquen l'objectiu d'arribar a tothom.

La primera exposa els projectes que han estrenat els últims anys per aconseguir-ho. D'una banda, el curs passat van començar un projecte que portava les experiències musicals a les residències de gent gran. Feien sessions al casal d'avis d'Arbeca, a les dues residències de gent gran de Juneda i al Centre Obert de les Borges. Aquest curs canviaran i aniran amb el seu esperit comunitari.

La pandèmia de la Covid-19 va afectar els projectes de l'Escola de Música i del CIM

Per altra banda, com que la pandèmia de la Covid-19 va fer que es perdessin alumnes que tocaven instruments de vent metall (com la trompeta, la trompa o el saxofon), han començat 'Musica't' juntament amb l'àrea de Cultura de l'Ajuntament de les Borges. Han programat diversos concerts amb conjunts de vent per descobrir a la gent del poble el seu potencial.

De cara a les noves edicions, a més dels instruments de vent metall, també tenen previst reforçar els instruments de corda, i d'aquesta manera despertar noves vocacions entre infants i joves.

El CIM, per la seva banda, va arribar a Torrebesses el curs 2024/2025, però ja tenia un llarg recorregut anterior. Havia començat, de manera informal, el 2010, i el 2019 es va constituir com a associació. A més de la part pedagògica, també tenen un grup de batucada i fan sessions de musicoteràpia amb persones amb discapacitat. A Cinto Abellaneda, ara que han consolidat l'Aula de Música li agradaria recuperar la Festa de la Música, una gran trobada festiva que celebraven cada any amb la participació de grups emergents i alguns altres de consolidats. Abellaneda creu que als nens i nenes els agradava molt i que també servia per difondre la riquesa i la varietat de la música. La Festa es va haver de parar per la pandèmia, l'any 2020, i de moment no l'han recuperat.

Projectes de futur

Les idees de les persones que estan al capdavant dels dos projectes musicals que tractem en aquest reportatge no s'acaben, i ja pensen en accions que voldrien dur a terme els propers anys.

Núria Bresolí considera que, després d'haver obert el camí en els centres de gent gran, també haurien d'anar a fer visites a les escoles del seu àmbit. Hi farien sessions diferents de les que es fan a l'Escola de Música durant el curs i voldrien que servissin per donar oportunitats musicals i artístiques a aquells no van al seu equipament.

Cinto Abellaneda, per la seva banda, opina que el CIM hauran de començar a fer aviat sortides grupals a concerts. Reflexiona que serà bo per entrenar els nens i nenes i joves en l'escolta de música.

L'educació musical vol arribar lluny, com veiem, i té una bona presència, però encara li queda camí per recórrer.

Actuació de l'Escola de Música de les Garrigues. FOTO: X. Minguella

REPORTATGE

Xavier Franch
somcanalla@somgarrigues.cat

Al cor de la presa de l'Albagés

Visita a l'interior de la presa per saber com és

La presa de l'Albagés tanca el que s'anomena embassament de l'Albagés, que va ser dissenyat dins el Canal Segarra-Garrigues per acumular aigua i poder regar les terres dels pobles veïns, que fins llavors eren de secà. La presa es pot veure fàcilment des de l'Albagés i està feta de terres que es van extreure de la zona on avui en dia hi ha l'aigua.
La vam visitar per saber com funciona i com és per dins aquesta obra.

Com que està sota terra, l'interior de la presa és molt fresc, com a les coves. FOTO: Xavi Minguella

Aquest estiu, el fotògraf de *SomGarrigues* i jo vam entrar dintre de la monumental presa de l'Albagés. És una construcció molt gran i, a la vegada, pot semblar que senzilla en les seves parts i en com es controla.

Per accedir-hi s'ha d'entrar per una portalada semicircular, que recorda les que surten a les pel·lícules. Fa pensar en els refugis nuclears o en el cau d'algun superheroi. Un cop superada la reixa metàl·lica, estàs a la galeria de desguàs. És un passadís ample, per on poden circular cotxes i camions, si fa falta per al funcionament de la infraestructura, i porta fins al mig del cos de la presa.

Un cop caminats 200 metres hi ha la cambra de les comportes. És el final del nostre camí. Si continuéssim recte després d'aquesta sala, a uns 200 metres més, hi trobaríem una torre submergida, que és per on es capta l'aigua. Si s'obren les comportes, l'aigua passa per unes grans canonades sota la galeria de desguàs i va a les comportes exteriors, que és on es deixa sortir cap al riu Set o l'envia al reg.

Travessant la galeria de desguàs, n'hi ha una altra que li diuen perimetral. Aquest passadís és més estret, s'ha de fer caminant, i permet anar de punta a punta de la presa per sota terra. Té 670 metres!

Quan arribes al punt més fons de la galeria perimetral, tens uns 86 metres de terra de la presa sobre el cap. Com que està sota terra, l'interior de la presa és molt fresc, com passa a les coves.

El pantà no ha estat mai ple. Té una capacitat de 83 hectòmetres. Ha arribat al màxim de 21

Control a distància

En el dia a dia, gairebé no hi ha treballadors a la presa de l'Albagés. La majoria de les dades les extreuen amb sensors i les poden rebre a l'ordinador. L'equip de la presa de l'Albagés i de tot el canal Segarra-Garrigues és de 10 treballadors de manteniment, a més de l'encarregat i d'una persona d'administració.

L'aigua és escassa

La presa serveix per controlar el pantà de l'Albagés, que té una capacitat de 83 hectòmetres. La realitat, però, és que mai no ha estat ple. Quan més aigua va tenir va ser després de les fortes tempestes del 2019 i del 2020. Va arribar a 21 hectòmetres. Aquest estiu estava a 5 hectòmetres. El responsable diu que s'ha de tenir paciència i que en el futur s'omplirà. Altres en dubten per la sequera. Ara, la instal·lació té alguns processos pendents, com aconseguir que els veïns la coneguin més.

HORARI

BIBLIOTECA EMILI PUJOL DE LA GRANADELLA

DILLUNS
DE 9:30H A 13:00H
DE 16:00H A 19:30H

DIMARTS
DE 16:00H A 19:30H

DIMECRES
DE 9:30H A 13:00H
DE 16:00H A 19:30H

DIJOUS
DE 16:00H A 19:30H

DIVENDRES
DE 9:30H A 13:00H

Ajuntament de La Granadella

1971 2021 biblioteca Emili Pujol 50 anys

Teatre Foment Juneda

C/ Roger de Llúria, s/n
25430 Juneda (Lleida)
973 15 00 14

TEMPORADA: Octubre · Novembre de 2024

INFORMACIÓ I VENDA D'ENTRADES

Online a **www.teatrefoment.cat**

SIGUES TORTUGA

Xip Xap Teatre

Diumenge 13 d'octubre · 18 h
Familiar

Amb la fórmula de faula, un gall i unes entranyables tortugues ens faran descobrir la importància de viure i gaudir de les coses d'una forma tranquil·la i sense presses.

Durada: 50 min
Espectacle recomanat a partir de 4 anys.

THE POSTMAN

Txema Muñoz

Diumenge 17 de novembre · 18 h · Familiar

Diuen que és l'únic carter que ha repartit cartes en més de vint països dels cinc continents.

Durada: 55 min
Edat recomanada: per tots els públics

Teatre Foment Juneda · Ajuntament de Juneda · Diputació de Lleida · Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

ZER Zona Escolar Rural Vall d'Aranyó

Escola Mare de Déu de Montserrat de l'Albagés

L'escola, com nova

Tornant de l'estiu, ens hem trobat l'escola ben diferent. Ara us explicarem què ha passat.

L'escola va estar en obres durant el curs passat i l'estiu.

L'escola està quedant com nova! Hi ha molts canvis i encara ens esperen noves sorpreses!

Una escola més sostenible

Estem molt contents i contentes de totes les novetats que tenim aquest curs. La nostra escola està quedant molt bonica i hi estarem molt còmodes. Serà més sostenible i no necessitarem tanta calefacció a l'hivern ni patirem tanta calor a l'estiu. Les llums il·luminen més o menys segons la claror que entra per la finestra i així no gastem tanta electricitat.

El curs passat vam estar molt temps d'obres i durant l'estiu van seguir. Ara, tornant de les vacances, ens hem trobat l'escola molt diferent. Tenim finestres noves i molt grans, persianes i uns sostres que semblen els d'una nau espacial.

Ens han explicat que aquest hivern no patirem fred ni a l'estiu calor, ja que l'escola ha quedat molt ben aïllada de l'exterior.

Al sostre tenim uns tubs platejats molt originals. Potser fins i tot hi podrem penjar alguns dels nostres treballs!

Aquest curs som dos alumnes a la llar d'infants, un a 13, un a 15, un a primer, 4 a tercer, 2 a quart, 1 a cinquè i 4 a sisè. Fem algunes activitats comunes en què ens ho passem molt bé i compartim una aula molt maca, separada en grans i petits. Els mitjans algunes estones treballen amb els petits i algunes, amb els grans.

Els petits a vegades conviden els nens de la llar d'infants a jugar amb ells. Ens agrada molt poder ajudar-nos i veure una mica el que treballen els companys i les companyes. Al pati ens encanta jugar amb els nens de la llar d'infants i ajudar-los.

I, a més a més de totes aquestes novetats, durant aquest curs ens faran el menjador nou, els lavabos i altres sorpreses que ja explicarem en una altra publicació a la revista.

Estem molt il·lusionats, segur que serà un gran curs, ple d'aprenentatges i molt divertit.

Escola ELS AUBIS ZER Riu Set

Escola Els Aubis de l'Albi

Comencem un nou curs a l'escola Els Aubis

Els alumnes de Cicle Superior estem preparats per engegar un curs molt especial.

Els alumnes som els encarregats d'organitzar algunes festes de l'escola, com la Castanyada

Els primers dies de curs són sinònim de nervis i emoció: canvi d'hàbits, tornar a matinar, anar a dormir d'hora, motxilla preparada, retrobament amb els amics i amigues, donar la benvinguda als mestres i alumnes nous de l'escola... Un cúmul de sensacions ben boniques.

Estem segurs que serà un curs molt especial. La primera sorpresa ens la vam endur al veure el material nou que havia arribat. Eren unes taules i bancs per al pati per poder esmorzar, pintar, jugar, descansar o tenir unes llargues converses amb la resta d'alumnes i mestres de l'escola. També estrenem pilotes de futbol! Tindrem cura d'aquest material perquè el puguem gaudir molt i molt de temps.

Encetem un nou curs amb molta responsabilitat. Nosaltres som els encarregats d'organitzar algunes de les festes que es realitzen a l'escola; com ara La Castanyada o el Carnaval. Això suposa invertir temps i esforç en la preparació de tots els detalls de l'acte. Ens fa molta il·lusió ser els protagonistes i som conscients de l'esforç que això implica. Curs 24-25, estem a punt!

Com veieu, no perdem mai la il·lusió.

Les llibretes viatgeres

Ens agrada compartir els nostres viatges, aventures, experiències i anècdotes amb la resta de companys i companyes de l'aula. Ho fem a través de les llibretes viatgeres, unes llibretes on practiquem l'escriptura lliure. Dediquem una estona setmanal a llegir-les en veu alta i poder explicar més detalladament allò que volem compartir. Que bonic és expressar allò que vius i sents. La comunicació i coneixença entre tot el grup són peces clau per al bon funcionament a l'aula.

Escola La Dula d'Alcanó

L'escola d'Alcanó torna a les classes

Tornant de vacances, a l'escola La Dula ens hem retrobat tots els nens i nenes i les mestres. Estem molt contents/es i amb ganes de treballar molt.

A l'escola La Dula estem molt contents i contentes, estem emocionats per començar aquest nou curs. Tenim moltes mestres noves i totes són molt simpàtiques i molt bones professores.

Des que hem començat, hem après moltes coses. A l'hora del pati ens hem divertit molt tornant a jugar amb els companys/es. Ens agrada molt gronxar-nos, jugar a futbol, jugar amb els nens i nenes petits de l'escola.

Aquest curs serà molt especial i segur que ens esperen moments molt bonics i divertits

Foto de família els primers dies de curs.

A l'hora de plàstica vam fer un punt de llibre amb un programa molt xulo que ens deixa posar aquelles imatges que més ens agraden. Aquest punt ens servirà per a la lectura de tots els llibres que llegirem aquest curs.

Alguns nens i nenes de la classe diuen que les assignatures que més els agraden són el català, castellà i anglès perquè serveix per entendre's amb tothom. Alguns familiars nostres parlen castellà i d'aquesta manera ens entenem molt bé.

Algun altre nen/a va dir que li agradaven molt les mates perquè ens ajuden a aprendre altres coses, perquè les matemàtiques ens fan pensar molt i així entrenem el cervell per ser més llestos/es.

Nous amics d'altres pobles

Els nens i nenes de cicle mitjà i cicle superior hem començat a participar de la trobada setmanal a Sarroca. Ens ha agradat molt trobar nous amics i amigues d'altres pobles de la ZER. Alguns/es han vingut d'altres països i parlen altres llengües. Un nen parla francès i una nena parla anglès, ens ho passem molt bé perquè ens mirem d'entendre ni que sigui amb llenguatge de signes.

Escola d'Alfés

La línia del temps

La classe dels grans fem una línia del temps durant les dues primeres setmanes del curs.

Hem après que la història es divideix en dues etapes principals: la pre-història i la història

A l'aula treballant amb aquest programa.

Durant les dues primeres setmanes de curs, a l'àrea de medi, l'alumnat de la classe dels grans de l'escola d'Alfés vam fer una línia del temps per aprendre les diferents etapes de la història.

Ens vam dividir en dos grups; mentre un buscava imatges a internet, l'altre dibuixava la línia i escrivia els títols de cada etapa. Més tard vam canviar els torns. Vam retallar i enganxar les imatges i vam afegir els fets més importants, com per exemple el descobriment d'Amèrica amb Cristòfol Colom i les tres caravel·les: la 'Pinta', la 'Niña' i la 'Santa María'. També, la Revolució Francesa, la revolució industrial, l'aparició del ferrocarril i l'arribada de l'home a la Lluna.

Hem après que la història es divideix en dues etapes principals: la prehistòria i la història. La prehistòria consta de tres etapes: el Paleolític, el Neolític i l'edat dels Metalls, i acaba amb l'aparició de l'escriptura.

Durant la prehistòria es van fer uns descobriments molt importants, com són el foc, la roda i els metalls. Les persones vivien en coves i eren nòmades, és a dir, no tenien un lloc fix per viure, sinó que anaven d'un lloc a l'altre en cerca de menjar.

Després de l'aparició de l'escriptura comença la història, que té cinc etapes: l'Edat Antiga, l'Edat mitjana, l'Edat Moderna, l'Edat Contemporània i, per acabar, l'Era digital, que és en la qual estem avui en dia.

Aposta pel teatre infantil a les Borges, Juneda i Arbeca

El projecte *Copiar* de la companyia de dansa Animal Religion va suposar l'estrena a les Borges Blanques del calendari compartit d'arts escèniques elaborat per aquest ajuntament, Juneda i Arbeca. La proposta compta d'entrada amb tres espectacles a cada poble.

A les Borges, després de *Copiar* hi passaran *Juguem*, de Ninnus (10 de novembre), i *L'illa del tresor*, d'Inhabitants (el 30 de novembre). A Juneda, Xip Xap presentarà *Sigues tortuga* (13 d'octubre). Txema Muñoz hi farà *The postman* (15 de novembre). Les Pinyes mostraran *Un tros de pa* (15 de desembre). A Arbeca, es podrà veure *La casa més petita*, de Campi Qui Pugui (27 d'octubre), *Mon Petit Souvenir*, d'Helena Escobar (22 de novembre), i *Dins del cau del Tabalet*, de Farrés Brothers & Cia.

FOTO: Xavi Minguella

Escola Albirka d'Arbeca

Mobilitat sostenible a l'escola Albirka

L'escola Albirka d'Arbeca s'adhereix a la celebració de la setmana de la mobilitat sostenible, que se celebra del 16 al 22 de setembre.

L'objectiu de la celebració és conscienciar sobre la necessitat de reduir l'ús del vehicle privat motoritzat i promoure hàbits de mobilitat més sostenibles, segurs i saludables: desplaçaments a peu, en bicicleta, en patinet... Aquests mitjans de transport són econòmics, silenciosos, ràpids i divertits, i són accessibles a gairebé totes les edats.

Des de l'escola, durant aquesta setmana, hem fet un sondeig a l'alumnat sobre quin mitjà utilitzen per anar a l'escola (cotxe, patinet, a peu, bicicleta...), animant a fer un món més sostenible pujant caminant o amb vehicles no contaminants. La majoria venen a peu, tot i que alguns pugen en cotxe perquè viuen més lluny o perquè les famílies ja marxen a treballar quan han deixat els nens i nenes.

Ja fa temps que pel carrer de l'escola no es pot circular en cotxe per tal d'incrementar la seguretat viària de l'alumnat i de les seves famílies i a la vegada potenciar el fet de venir caminant.

El divendres 20 de setembre a 2/4 de 9 matí l'Ajuntament va organitzar una caminada des de la plaça del Toll fins a l'escola Albirka.

Recordeu, els cotxes i les motos contribueixen a la contaminació atmosfèrica. El fet d'anar en bicicleta o caminant no contamina

Pati de l'escola Albirka el Dia de rodes.

La mobilitat i la salut

Valorem la necessitat de reflexionar sobre com afecta la nostra salut l'ús excessiu del transport motoritzat. Per una banda, la contaminació atmosfèrica i la congestió que generen tenen un impacte negatiu sobre els sistemes respiratori i cardiovascular. Per una altra, propicien el sedentarisme i la inactivitat física. Des de fa uns anys, a l'escola Albirka, els últims divendres de mes, fem el "Dia de rodes". Aquests dies es poden portar a l'escola vehicles amb rodes per jugar a l'hora del pati. L'alumnat d'infantil pot portar patinets i triciclos o bicicletes de roda grossa. El de primària pot portar patinets, patins en línia o de quatre rodes. L'ús del casc és obligatori per millorar la seguretat, i l'objectiu és passar-s'ho bé i comprovar que és fàcil, divertit i saludable desplaçar-nos sense vehicles motoritzats, alhora que enfortim els músculs i millorem la flexibilitat, la coordinació i l'equilibri.

Escola Els Set Focs de Bellaguarda

Millorem l'espai de pati per estar-hi millor

A l'escola durant el curs passat i aquest hem millorat el pati: un espai per tenir-ne cura i mimar.

Aquest curs, el pati de l'escola ha experimentat una transformació "emocionant" amb diverses millores que faran que les estones d'esbarjo siguin encara més agradables. Durant l'estiu, s'ha substituït el paviment antic per un de nou, que ara és completament pla i compta amb una pintura impermeable, ideal per jugar en qualsevol moment.

A la zona del sorral han construït un baül per emmagatzemar tots els cubells, i pales. A més, l'espai que abans ocupava la cuineta s'ha convertit en un nou magatzem, on podrem guardar els tricicles, el material i les eines que utilitzem a l'hort.

No oblidem que ara hi tenim alguns arbres i que el curs passat ja vam gaudir d'un llit elàstic i d'una bonica caseta de fusta, que ara s'integren perfectament en aquest nou espai renovat.

També continuarem cuidant l'hort i el jardinet perquè llueixin com ens agrada. Estem segurs que aquestes millores faran que el pati sigui un lloc encara més divertit i acollidor per a tots nosaltres!

Alumnat i mestres a l'inici d'aquest curs.

"Ens agrada sortir al pati i passar-ho bé". Aquesta estona és un moment clau per aprendre a viure

L'hora del pati

L'estona de pati, un moment fonamental i imprescindible que aporta nombrosos beneficis. Ofereix una pausa de les activitats acadèmiques, fomenta l'activitat física, esdevé un moment clau per a la interacció social i el joc lliure permet als nens explorar la seva creativitat i fomenta la imaginació.

Al pati, els nens tenen l'oportunitat de prendre decisions per si mateixos, com ara amb qui jugar o quines activitats fer. Això els ajuda a desenvoluparun sentit d'autonomia i responsabilitat.

Escola Joan XXIII de les Borges Blanques

Cançó de benvinguda al curs utilitzant la IA

A partir d'una notícia sobre IA, l'alumnat de sisè hem descobert algunes aplicacions de la IA, com per exemple crear cançons.

Un dels grups de sisè creant cançons amb la IA.

La idea de parlar de la IA va sorgir d'un vídeo de l'Infok. Els dos sisès vam fer una posada en comú; entre tots vam explicar què era la IA i vam buscar exemples de la seva aplicació, com per exemple: els navegadors, els traductors simultanis, els robots dels restaurants, els cotxes intel·ligents, els programes de tractament de la imatge i de la veu.

A continuació vam deduir quins eren els avantatges de la IA: la rapidesa a obtenir informació o a realitzar accions, que ens facilita la vida i ens permet disposar de més temps lliure per les aficions i per fer coses més creatives.

Però també vam parlar de què passava si se'n feia un mal ús: es poden modificar les veus i les imatges, suplantar identitats, accedir a dades de manera il·legal... I això significa que perjudica i fa mal a una o a moltes persones per culpa de falses notícies, enganys..., i poden provocar problemes o conflictes molt greus. Per tant, vam entendre que calia regular amb lleis l'ús de la IA.

A l'escola en volem fer un bon ús: donar la benvinguda al nou curs creant una cançó amb IA.

Una estrofa:
"Ja som aquí, us donem la benvinguda! Junts ens ho passarem molt bé, molt bé!"

La intel·ligència artificial (IA)

Què és la IA? La intel·ligència artificial és una part de la informàtica que s'ocupa de crear programes que poden fer tasques semblants a les de la ment humana; aprenen de manera autònoma a partir de grans bases de dades, identifiquen patrons i formulen prediccions amb rapidesa i precisió. En definitiva, fan tasques i processos que abans només podien fer els humans.

Escola Mare de Déu de Montserrat de les Borges

Petit UBinding: lectura lúdica i eficaç a 1r

Un innovador programa que ajuda els infants en el seu procés d'aprenentatge lector.

En el món educatiu actual, la lectura és una habilitat fonamental que obre les portes al coneixement i al desenvolupament personal. Conscients de la importància d'una lectura eficaç, un equip de professionals de la Universitat de Barcelona ha implementat, en base científica, el programa Petit UBinding, dissenyat per treballar en la millora de la comprensió lectora i la detecció precoç de possibles dificultats d'aprenentatge en edats primerenques.

Petit UBinding es basa en la pràctica de la lectura, que tant sacrifici suposa per als més petits, amb eines d'avaluació que permeten identificar, a temps, les necessitats específiques de cada infant. Aquest programa no només se centra en la lectura en si, sinó que també promou el desenvolupament d'habilitats com l'atenció, la memòria i la comprensió, sent aquestes essencials a treballar a 1r de primària per aconseguir, en un futur, un aprenentatge exitós.

A través de jocs interactius, lectures guiades i exercicis de comprensió, els nostres infants se senten molt motivats durant les activitats. Les sessions col·lectives que realitzem a l'aula, són de temàtica global i significativa per a tothom. A més a més, promou un treball recurrent sobre les emocions.

El programa inclou recursos perquè les famílies es puguin involucrar en el procés, creant un ambient de suport a casa. En aquest cas, l'alumnat treballarà a través del seu web digital, on es proposen exercicis amb una retroacció instantània i, que a més a més, són autoadaptatius segons el nivell lector de cadascú.

A l'aula treballant amb aquest programa.

Detecció precoç

La possible detecció precoç de dificultats en la lectura és un dels aspectes més crucials de Petit Ubinding. Això fa que no només ajudi a millorar el rendiment acadèmic, sinó que també enforteixi l'autoestima i la confiança, ja que, gràcies a l'atenció personalitzada, es poden implementar estratègies específiques que els ajudin a superar els obstacles.

Ja estem gaudint de les sessions i que bé que ens ho passem!

Escola Vallmajor de Bovera

Realitat virtual al Cogul, un viatge al nostre passat

El curs passat vam estudiar la prehistòria. Ara sabem que la realitat virtual ens ajuda a veure les pintures del Cogul.

Viatgem al passat per veure com vivien les persones del paleolític

Els i les alumnes de Cicle Mitjà i Cicle Superior de l'escola Vallmajor de Bovera, el curs passat, vam estar estudiant l'etapa de la prehistòria i l'art rupestre. Ara fa poc hem descobert que al Cogul, el Centre d'Interpretació d'Art Rupestre, ha inclòs a la visita una activitat realitzada amb ulleres de realitat virtual que ens permet veure com era la vida de les persones de la prehistòria.

Actualment, les pintures rupestres que es troben localitzades a la Roca dels Moros, no es poden veure degudament ja que, a poc a poc, el pas del temps, les ha anat esborrat. Aquestes pintures són molt importants ja que hi destaquen unes dones ballant o fent alguna mena de ritual. En molt poques pintures rupestres del món apareixen dones dibuixades o pintades realitzant alguna activitat. Gràcies a les ulleres de realitat virtual podem veure-les tal com eren quan estaven en perfectes condicions.

Aquestes ulleres viatjaran dins d'una maleta didàctica per les diferents escoles de Catalunya i, a nosaltres, ens faria molta il·lusió que arribin a la nostra escola per, així, poder experimentar com era la vida d'aquestes persones, fent un viatge al passat.

Estudiant les pintures del Cogul a classe.

Les pintures i la gent que les va fer

En les pintures rupestres del Cogul, localitzades a la Roca dels Moros, hi apareixen unes figures femenines realitzant alguna mena de ritual. Aquestes pintures destaquen per la seva importància a nivell mundial degut que és una de les poques on apareixen plasmades dones. Malauradament, el pas dels anys les ha anat esborrant i, actualment, no es poden apreciar en la seva plenitud. Gràcies a les ulleres de realitat virtual les podem observar tal com eren en el moment en què van ser pintades.

Zona Escolar Rural Vall d'Aranyó

Escola Timorell de Castelldans

El vincle és fort

Les primeres passes a l'institut: experiències d'alumnes de la nostra Escola Rural.

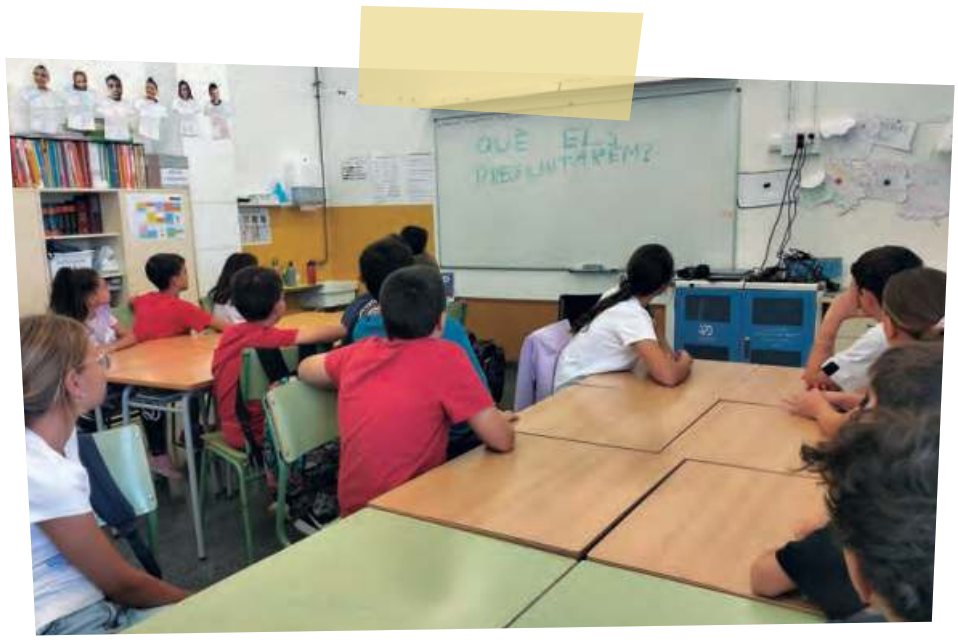
Cada any, els alumnes de la nostra escola fan el gran pas cap a l'institut, un moment ple d'emocions i novetats. Aquest canvi no només implica nous amics i professors, sinó també una nova etapa plena d'aprenentatges i creixement personal.

Els nostres exalumnes tornen cada any per compartir les seves vivències amb els més petits. Ens expliquen com han fet nous amics, qui és el seu tutor o tutora, ja parlen d'algun professor/a en especial, com aquell/a que entra a la classe amb una actitud que denota confiança, com han superat els reptes inicials, és a dir, com ha estat la seva adaptació.

Aquestes trobades són una oportunitat única per als nostres alumnes més joves, que poden escoltar de primera mà les experiències dels que ja han passat per aquesta transició. Previ a la seva arribada, la classe de cicle superior prepara un ventall de qüestions amb els dubtes i les inquietuds que els suposa la pròxima entrada al món de l'ESO.

Tot i que el gruix de les qüestions dels nens i nenes de l'escola s'encara cap a la part acadèmica, els exalumnes sempre acaben parlant d'aspectes més personals, de vivències i de l'impacte que han tingut els primers dies, el canvi és enorme.

Amb aquestes experiències, els alumnes comencen el seu camí a l'institut amb més seguretat i il·lusió, sabent que formen part d'una gran família educativa

Preparem la visita dels companys de l'ESO.

Records de l'escola

Els alumnes que ens visiten sempre destaquen la sort que van tenir de començar la seva educació en una escola rural com la nostra. La proximitat amb les mestres, l'ambient familiar i el suport constant són aspectes que valoren molt positivament. A més, expliquen com aquests valors els han ajudat a adaptar-se millor a l'institut i a afrontar els nous desafiaments amb confiança. El vincle amb l'escola es nota fortament quan els exalumnes de batxillerat i estudis superiors visiten l'escola sense previ avís sabent que tenen sempre la porta oberta. Algun cop els demanem que facin petites intervencions. Tota l'estona hem fet referència als sentiments i a les inquietuds dels més joves però, què hem de dir dels docents? És un goig immens veure aquesta gratitud i confiança que amb els anys no s'ha perdut.

Escola El Cérvol de Cervià de les Garrigues

Els espais i els jocs de pati segons el dia de la setmana

El pati fomenta la diversitat de jocs i d'activitats, la socialització, la participació o la creativitat.

Els alumnes vam fer la petició de poder tornar a jugar un dia a la setmana a jocs de taula durant les estones de pati. Les mestres van dissenyar una planificació dels espais i jocs per a cada dia de la setmana segons les demandes de tots els alumnes.

La planificació és:

* Els dilluns i divendres tenim joc lliure per l'espai de pati de l'escola. La gran majoria d'alumnes juguem a fer cabanes i alguns a algun joc amb pilota. A més, els dilluns els alumnes d'I5 poden anar al pati de primària i jugar amb els alumnes grans. Aquests dies, a més, tenim l'activitat de Bibliopati, i això fa que alguns alumnes es quedin a la rampa llegint.

* Els dimarts anem tots al poliesportiu, allí uns juguem a futbol, altres al sorral, altres es posen en grupets i xerren, altres fan joc lliure a la zona de la gespa... El dijous és igual, però només hi anem els alumnes de primària.

* Els dimecres ens quedem a la zona de pati del davant de l'escola i els alumnes de primària juguem a jocs de taula (a l'UNO, el rellotge, puzles, dòmino, escacs...).

Ens agrada molt compartir el pati amb els petits i jugar a jocs diferents i no sempre a futbol

La distribució d'espais

A l'Escola El Cérvol – Zer Riu Set, des de fa molts cursos teníem distribuïts els espais i els jocs per a cada dia de la setmana. Per culpa de la Covid es va deixar de fer tant, pel fet que els dimecres no podíem jugar a futbol, i va ser a petició nostra que vam tornar a engegar aquest projecte.

Pati d'un dimecres en què juguem a jocs de taula.

SG PÒDCAST

SOMRURALS
PÒDCAST

El teu pòdcast del món rural

Podràs trobar un programa nou cada 15 dies a
somgarrigues.cat · ivoox · Spotify · Youtube

Associació Cultural Garriguenca de Comunicacions
Carrer nou, 2 25400 LES BORGES BLANQUES · 973 14 24 20 · www.somgarrigues.cat
facebook.com/somgarrigues @somgarrigues @somgarrigues

MNACTEC BUS

Innovació, tecnologia i societat

Tallers i exposició interactiva • Gratuït

LOCALITAT
TORREGROSSA

UBICACIÓ
DAVANT DEL CONSULTORI MÈDIC

DATA
23 I 24 D'OCTUBRE

HORARI
9:00 h a 13:00 h // 15:00 h a 19:00 h

El Sistema Territorial del **Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (MNACTEC)** és una xarxa de 26 museus i espais patrimonials que expliquen la industrialització a Catalunya.

Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya
Generalitat de Catalunya Departament de Cultura
Ajuntament Torregrossa

Escola Porcel de l'Espluga Calba

A la nostra escola fem matemàtiques funcionals!

Vam ser els encarregats de comprar tot allò que faltava a la farmaciola de l'escola.

Fa uns dies vam adonar-nos que a la farmaciola de l'escola hi faltaven algunes coses importants; tiretes, crema per a les picades, desinfectant de ferides... A la classe, vam fer una llista de tot allò que havíem de comprar, vam buscar per internet el preu de cada producte i vam sumar-ho tot per saber el total de la compra.

Com que teníem pressupost per comprar-ho tot, vam buscar l'horari de la farmàcia i, com que estava oberta, vam anar-hi. Vam demanar a la farmacèutica tot el que necessitàvem i quan ens va dir el preu total, ens va pujar més del que nosaltres havíem calculat, però per sort vam tenir prou diners per pagar-ho tot. Finalment, vam tornar a l'escola i vam omplir la farmaciola.

Tot això ho vam poder fer gràcies a les matemàtiques! Vam entendre que aquestes no són només números en un paper, sinó que serveixen per fer coses tan útils com comprar a la farmàcia, calcular despeses o repartir materials entre companys.

Ens ho vam passar molt bé i vam aprendre molt, perquè vam veure que són a tot arreu i no ens n'adonem, però sempre les estem fent servir.

Qui hauria dit que anar a la farmàcia podia ser tan divertit i matemàtic?

Posant en pràctica les matemàtiques a la farmàcia del poble.

Preparar-se per a la vida real

Treballar les matemàtiques a partir de situacions quotidianes té una importància fonamental per diverses raons, tant pedagògiques com pràctiques; fomenta l'aprenentatge significatiu, augmenta la motivació i la implicació, desenvolupa habilitats de resolució de problemes, promou la transversalitat, ajuda a desenvolupar competències per a la vida i reforça les competències digitals i tecnològiques. A la nostra escola, les matemàtiques funcionals ens ajuden a preparar-nos per a la vida real.

Escola de la Granadella

Inici de curs a l'escola de la Granadella

Novetats d'inici de curs: ha caigut el mur centenari que envolta l'escola, han pintat algunes aules i tenim nous alumnes.

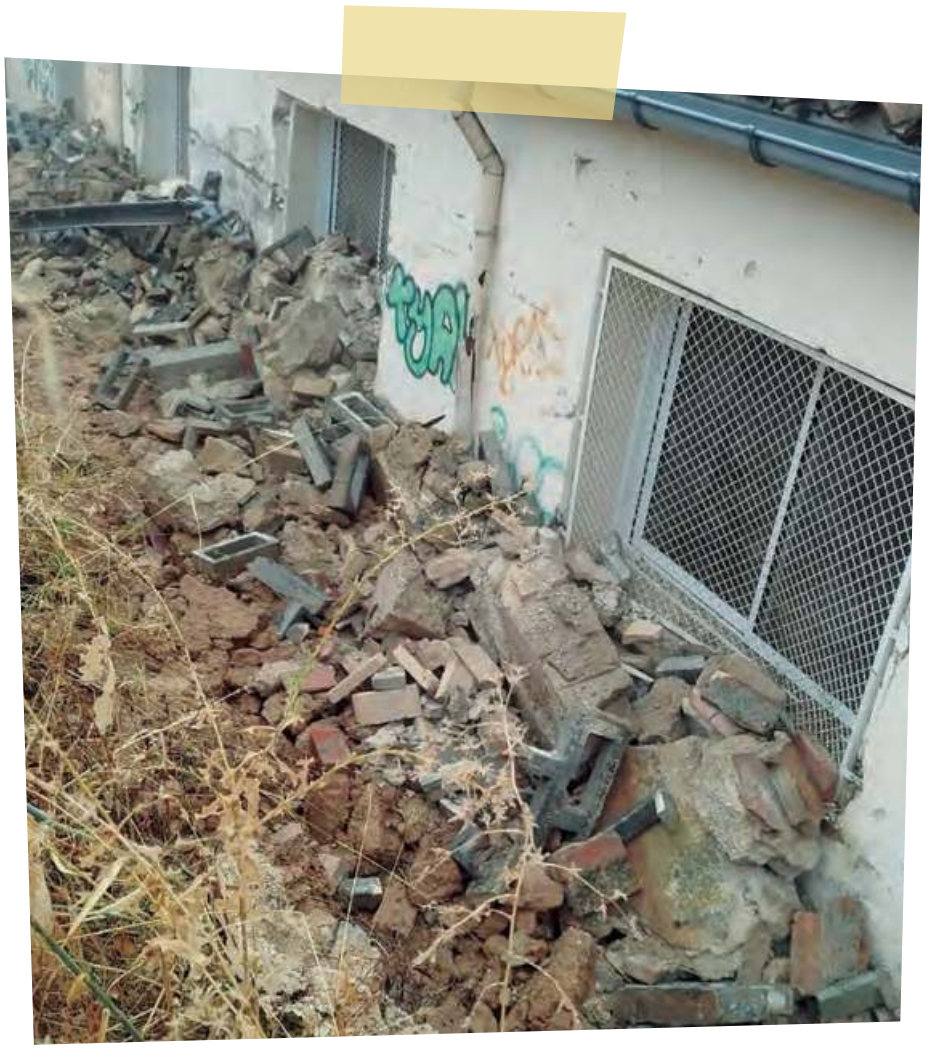
El dimecres 4 de setembre, quan encara no havíem començat l'escola, es va enderrocar una part de mur que l'envolta per culpa de les fortes pluges. La caiguda va afectar el passadís que dona accés a dues classes: la de CI i 3r i la polivalent. Per sort, no va fer mal a ningú! Una curiositat és que aquest mur tenia més de cent anys! La notícia va sortir a la televisió i va ser portada del diari *Segre*.

El primer dia que vam iniciar les classes, ens vam trobar que les aules estaven diferents; havien canviat els llums fluorescents per llums led, que són més sostenibles, ja que no gasten tant, havien pintat algunes classes i posat alguns mobles nous. Han quedat molt bé!

A EI 1 i EI 2 hi ha hagut molts canvis; de quatre alumnes hem passat a sis, però a final de curs serem tretze! L'any passat van néixer molts nens i nenes al nostre poble i algun fins i tot s'ha quedat sense plaça a l'escola.

Estem contents amb els nous companys/es i les novetats a les aules, però també tristos per la caiguda de part del mur centenari de l'escola.

Tot està a punt per a un curs molt especial!

Cedeix part del mur centenari de l'escola.

Dos nenes noves

A 6è, han vingut dos nenes noves. La primera es diu Anna, ja havia estat en aquesta escola cursos enrere, però havia marxat a França. Diu que hi ha molta diferència entre aquí i França. Per sort, s'ha adaptat a la classe ràpidament tot i que és molt tímida. La segona és l'Aina, ella és de Tarragona però els seus pares són d'aquí. Diu que no hi ha molta diferència entre aquí i Tarragona, solament amb el nombre d'alumnes; a Tarragona n'hi ha molts més. Ella també s'ha adaptat molt bé i li agrada molt. A 5è també ha començat un nou alumne, el Simon, que ve de Colòmbia. La diferència principal que ha trobat és que aquí pot marxar sol cap a casa. Al principi se li va fer difícil fer amics i entendre el català, ja que diu que és una llengua molt difícil, sobretot de parlar. Finalment, a 4t, hi ha una nena nova que ve del Marroc i es diu Chaimae, ja és al poble i el dilluns 30 de setembre va començar.

Escola L'Espígol de Juncosa de les Garrigues

Instal·lació de plaques solars a l'Escola l'Espígol

L'Escola l'Espígol de Juncosa ja genera energia pròpia per al consum de l'edifici.

L'Ajuntament de Juncosa ha instal·lat, a la teulada de l'escola, uns mòduls solars fotovoltaics per generar energia destinada al consum de l'edifici. En aquest tipus d'instal·lació d'autoconsum, l'electricitat generada s'utilitza per al consum del mateix punt on es produeix i l'energia sobrant va a la xarxa elèctrica. Una mesura d'estalvi energètic viable econòmicament i ambientalment que està en línia amb el propòsit d'avançar en la transició energètica i que dona lloc a un bon percentatge d'aprofitament de l'energia solar en el moment que es produeix.

L'escola és un dels primers equipaments municipals on el Consistori proposa la instal·lació de plaques solars amb l'objectiu d'implicar la població, començant des de l'escola, a assumir un paper més actiu en tot allò que té a veure amb l'energia i passar de ser consumidors de recursos energètics a tenir coneixement i cura de les fonts de producció energètica. Un projecte que també permetrà ensenyar als estudiants sobre sostenibilitat.

L'Escola de Juncosa fa un pas endavant cap a un futur més verd i conscient!

Un estalvi econòmic important

Amb aquesta actuació es preveu un estalvi econòmic important gràcies als més de 30 mòduls fotovoltaics instal·lats sobre el sostre de l'escola. Els quilowatts hora que es generaran d'aquesta instal·lació poden arribar a representar el 50% del consum mitjà total de l'equipament. Una actuació que es farà front gràcies a una subvenció d'àmbit europeu que fomenta l'ús d'energies renovables.

Imatge de l'escola amb els panells i l'alumnat.

Escola Manuel Ortiz i Castelló de Juneda

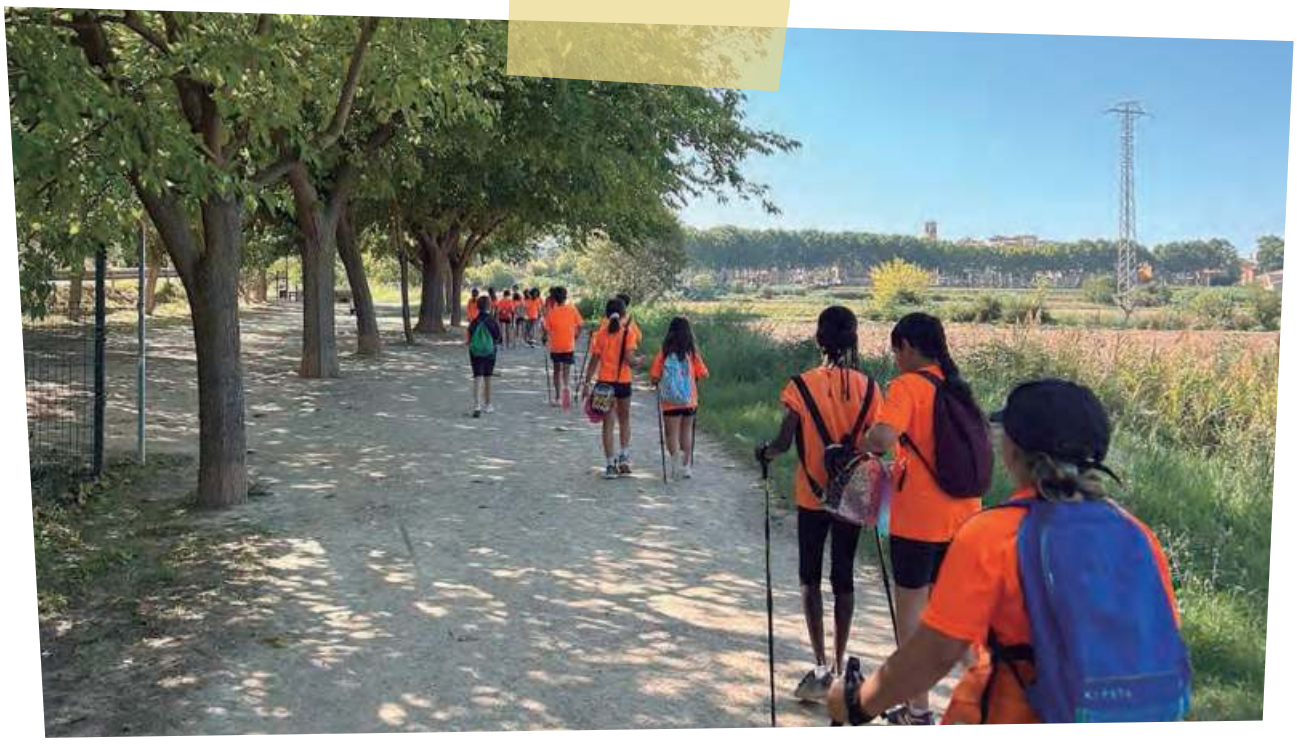
Setmana Europea de la Mobilitat (SEM)

Del 16 al 22 de setembre de 2024 es va celebrar a Catalunya la Setmana Europea de la Mobilitat.

Durant aquesta setmana es promouen hàbits de mobilitat més sostenibles, segurs i saludables com són els desplaçaments a peu, en bicicleta, en transport públic o amb vehicle elèctric. També es visualitzen els canvis possibles en l'ús de l'espai públic, la millora de la qualitat de l'aire i la reducció de la contaminació.

Des de l'Escola Manuel Ortiz ens hem adherit a aquesta iniciativa i hem proposat un seguit d'activitats amb tot l'alumnat de primària de l'escola. Amb els infants de 1r a 3r, una de les sessions de l'àrea d'Educació Física la dediquem a fer una sortida a la Banqueta tot fixant-nos en la senyalització viària.

Amb els infants de 4t a 6è, es duran a terme dues activitats. A banda de fer la sortida a la Banqueta, els animem a venir un dia a l'escola amb un mitjà de transport sostenible com ara la bicicleta i alhora fer una petita gimcana amb aquest mitjà de transport.

Alguns dels moments de treball i experimentació.

L'objectiu d'aquestes propostes és fomentar l'ús de vehicles sostenibles i segurs, promoure la mobilitat activa i saludable i valorar la seguretat del municipi per tal de circular-hi.

Ens desplacem sense generar fums per mantenir l'aire net

Objectius de l'esdeveniment

Alguns dels objectius principals d'aquest any són:

- Millorar la qualitat de vida a les ciutats i promoure infraestructures dirigides a les persones.
- Sensibilitzar la ciutadania sobre els impactes ambientals del transport i informar-la sobre les diferents opcions que hi ha.
- Promoure l'ús dels mitjans de transport més nets i sostenibles.

Escola Arc d'Adà de Llardecans

Ja tenim nou hivernacle a l'escola Arc d'Adà!

Hem iniciat el curs 2024–25 amb un nou hivernacle a l'escola, molt bonic i resistent.

La Comunitat dels Grans davant de l'hivernacle.

Hem començat aquest curs amb un hivernacle nou. El curs passat en una jornada de remodelació dels patis amb les famílies, l'AFA va comprar un hivernacle i va substituir el que teníem fet de fusta, de feia ja molts anys. Aquest nou hivernacle del curs passat no va ser prou resistent i es va acabar trencant per la força del vent. Tot i així, va durar prou per poder fer una bona collita.

Aquest estiu els membres de l'AFA van voler posar remei a la situació i van decidir construir un hivernacle nou amb estructura de ferro i recobriment de planxes de policarbonat. Quins pares més enginyosos tenim!

L'Hivernacle està situat al pati del darrere, a la zona de l'hort i al costat d'una bassa que, una vegada al curs, netegem i omplim de peixos.

L'alumnat de la classe dels petits i dels mitjans porten a terme, durant tot el curs, un projecte de l'hort. Ells i elles són els que el cuiden. Planten les hortalisses que escollim segons l'època de l'any: enciams, tomàquets, albergínies, carbassons, patates, entre altres, treuen les males herbes, reguen i cullen quan està a punt.

Mengem pizzes veganes gràcies al nostre hort que cultivem fora i dins l'hivernacle

Quan la collita és molt gran, els més petits de l'escola fan una parada a la porta de l'escola i venen les hortalisses a les famílies per 1 euro. Amb els diners de la venda comprem eines per cuidar l'hort i el nou planter.

Per poder conservar el nostre hivernacle, l'hem de cuidar. Hem d'evitar els cops, ja siguin de pilota o altres coses, també netejar-lo i no entrar a dins si no és necessari. D'aquesta manera, esperem tenir aquest hivernacle durant molts i molts cursos.

L'hort va més enllà dels vegetals

Tenir l'hort a l'escola no és només per plantar enciams i collir-los, sinó que l'objectiu va més enllà. El projecte de "l'hort" ens aporta molts beneficis: manipular, experimentar i aprendre, plantejar hipòtesis, gaudir del contacte amb la natura i aprendre a respectar-la, potenciar el treball cooperatiu i sobretot afavorir una alimentació saludable.

Escola Otogesa de Maials

Les gallines de l'escola

Comencem el curs amb un gran misteri: les gallines han desaparegut.

L'escola Otogesa de Maials va viure l'any passat un projecte que va engrescar tota la comunitat educativa. Els nens i nenes de Cicle Inicial van iniciar un projecte de medi que va acabar implicant tot el centre. L'aventura va començar quan una família va portar 16 ous fecundats a l'escola, i la missió era clara: incubar-los, cuidar-los i aprendre dels processos naturals.

Organitzats en torns, els alumnes, docents i personal de l'escola van fer tot el possible per vetllar pels ous. Finalment, només quatre pollets van néixer i tres d'ells van sobreviure. Amb l'ajuda del personal de menjador, que recollia restes orgàniques per alimentar-los, els pollets van créixer tant que aviat va sorgir la necessitat d'un galliner.

Unes famílies voluntàries es van oferir a construir-lo, i així els pollets van trobar una nova llar. Durant l'estiu, les famílies es van organitzar per assegurar-se que les gallines rebessin menjar i cures. El projecte va anar més enllà de l'aprenentatge científic, ja que nens i nenes van adquirir responsabilitats, treball en equip i una major sensibilitat envers el respecte i la cura dels animals.

Però aquest nou curs ha començat amb un misteri inesperat: les gallines han desaparegut! Quan els nens ja pensaven en recollir els primers ous, en una sola nit, les gallines van desaparèixer. Ningú sap què ha passat. Algú les haurà agafat? Potser algun gos les ha convertit en àpat? O simplement han decidit passejar pel poble? La comunitat educativa està desconcertada i trista per la pèrdua d'aquests animals que havien esdevingut un element important de l'escola.

Malgrat aquest enigma, els nens i nenes encaren el nou curs amb il·lusió i motivació. De fet, ja s'estan organitzant per tornar a incubar nous ous i esperen, ben aviat, poder veure de nou pollets creixent dins del galliner. Així, aquest projecte continuarà oferint aprenentatges sobre el medi natural i la responsabilitat compartida.

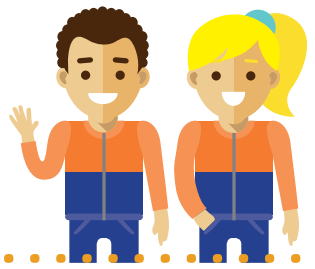
El curs passat, una família va portar ous a l'escola per cuidar-los i aprendre processos naturals

Alguns alumnes de l'escola dins del galliner.

Escola l'Abat Ruera de Puiggròs

Davallada d'alumnes a l'escola Abat Ruera

Vuit alumnes del centre van marxar el curs passat i només n'han començat tres de nous aquest.

El curs passat, a l'escola Abat Ruera, érem trenta-quatre alumnes. El que passa és que hi havia molts alumnes a 6è curs. Hi havia tres Gerards, una Aina, un Derian, una Laia i un Jordi. Era un grup molt nombrós i totes i tots vèiem que quan marxessin, l'escola es quedaria molt buida.

Aquest any hem començat el curs amb tres alumnes nous al centre: el Marc de I-1, el Lluc i l'Èrik de 1r. Per tant, aquest curs 2024-25, l'escola Abat Ruera té vint-i-nou alumnes.

Aquest curs, a 6è, hi ha cinc alumnes que marxaran cap a ESO i l'escola viurà, novament, una davallada.

El fet de ser menys ha suposat que algunes àrees les hàgim de fer tota l'Educació Primària junts i, sobretot, que a l'hora del pati no ens ho passem tan bé. Ara fins i tot els partits de futbol ens semblen avorrits! Per contrapartida, a l'aula de Cicle Superior estem més amples!

Voldríem que l'escola Abat Ruera tingués sempre més de trenta alumnes per poder gaudir més a les hores del pati i per poder viure l'ambient d'escola d'aquests últims anys.

Una escola petita té coses bones i no tan bones. Ens agrada la nostra escola però no volem ser menys nens i nenes dels que som ara

Alumnes de l'escola Abat Ruera, curs 2024-25.

Coses negatives i positives

Ser pocs té més coses negatives que positives. En especial, n'hi ha una que ens preocupa. Ens costa molt trobar cases de colònies que acceptin tan pocs alumnes i d'edats tan diferents. A més, ser pocs fa que el transport surti molt més car. I sort en tenim que totes les sortides les fem a nivell de ZER, que suposa que puguem ser més nens i nenes. També ens preocupa que a l'haver-hi menys alumnes a l'escola també hi hagi menys mestres i que hàgim de fer totes les classes tota l'Educació Primària junts. No pas perquè estiguem mal avinguts, sinó per la diferència d'edat. Per exemple, a primer aprenen a sumar i nosaltres ja fem divisions molt difícils! Per tant, voldríem que a Puiggròs nasquessin molts nens i nenes o que poguessin venir d'altres pobles per tornar a omplir les aules com en aquests darrers cursos.

Escola La Roca de Sarroca de Lleida

Els Gegants, nom de la classe: projecte de ZER

Tenir un nom de classe és molt important per identificar-nos com a grup, i ja en tenim.

Aquest curs, amb la ZER treballem les festes populars del nostre entorn. Per començar, hem fet un llistat de tradicions i festes populars properes. A moltes hi ha un element que les acompanya: els gegants.

Els gegants són molt populars, representen majoritàriament reis, nobles o personatges amb indumentària tradicional. Al costat dels capgrossos, són força destacats en les festes majors dels pobles. Com tots sabreu, tenir un nom de classe és molt important per identificar-nos com a grup i, a partir d'unes reflexions, votacions i acords, hem trobat el nostre per a aquest curs: Els Gegants.

Acordar el nom no ha estat gaire fàcil, hem debatut i reflexionat sobre les idees que anaven sortint. En tenir el nom, hem fet una proposta a la mestra i aquesta l'ha acceptat.

Com a pista, cal dir-vos que els pobles i ciutats van descobrir en els gegants una expressió d'identitat local. Nosaltres també en volem una per la nostra escola. Ens en sortirem?!

Les festes i la identitat

El coneixement de les festes i tradicions és un aspecte important, ja que a través seu promovem l'estima de la pròpia identitat. Amb l'arribada de la democràcia, moltes poblacions retroben en els gegants els elements d'identitat local i festiva. Els grans de La Roca som la classe dels Gegants. Així, estem preparats per aprendre moltes coses de les nostres festes tradicionals i posar fil a l'agulla.

Segur que descobrim una identitat pròpia d'escola amb relacions constructives

El primer dia d'escola, preparats per l'acció.

Escola del Soleràs

El Tale-Bot, descobrint els robots

Els primers passos en la programació i la robòtica d'una manera divertida i educativa.

Alguns dels moments de treball i experimentació.

Aquest curs hem fet un gran pas cap al futur de l'aprenentatge: treballar amb robots! Ens fa molta il·lusió presentar-vos el nostre nou company de classe, el Tale-Bot. Aquest petit robot simpàtic ens està ensenyant com funciona el món de la programació d'una manera molt divertida i fàcil de comprendre.

Amb el Tale-Bot podem crear un codi senzill per dir-li on ha d'anar dins d'un taulell, i veure com segueix les nostres ordres exactament com li diem. És fascinant veure com un petit codi pot fer que es mogui amunt, avall, a la dreta o a l'esquerra. Però això no és tot! El podem fer ballar i fins i tot li podem gravar frases perquè ens parli. Imagina't que el teu robot et diu "Bon dia!" o et felicita quan fas una cosa bé.

Però aquesta només és la primera passa en el món de la robòtica. Ben aviat començarem a treballar amb robots més sofisticats que ens plantejaran nous reptes i ens permetran continuar explorant aquest món fascinant de la tecnologia. El millor de tot és que el viatge tot just comença, i estem molt emocionats pel que vindrà!

El robot també porta un suport per posar-hi un retolador i dibuixar!

Recrear el Pac-Man

Amb dos taulells junts, hem recreat el famós joc Pac-Man!
Un robot feia de Pac-Man, movent-se per menjar els aliments, mentre altres robots feien de fantasmes intentant atrapar-lo. Ha sigut una manera genial de posar a prova la nostra creativitat i habilitats de programació, tot recreant aquest clàssic dels videojocs!

Escola de Sunyer

Projecte ‘Millores a la nostra escola’

Aquest estiu hem iniciat les millores a l’escola de Sunyer. Junts fem escola.

La pissarra del pati és una de les novetats més atractives.

El que més ens agrada és la pissarra del pati i la biblioteca, gràcies a l’AFA

Aquest estiu ens hem posat les piles, i tots, famílies, ajuntament, escola..., hem començat el nostre ‘projecte’ de tenir més bonica l’escola.

Ja fa 4 cursos, vam començar amb el canvi d’algunes finestres i ara, plegats, ens hi estem posant de ple.

Així doncs, el primer dia d’escola vam poder veure bastants coses diferents a l’escola de tal com l’havíem deixat al juny: que si una capa de pintura a la façana i a les porteries, que si una neteja a la paret del pati, que si una pissarra gegant al pati, xarxes noves a les porteries i cistelles de bàsquet, etc.

L’aula més gran del primer pis la fèiem servir per fer música i classes en petit grup, però vam decidir que ens agradaria molt tenir varietat de llibres i contes, tant per als petits com per als grans i, com que no teníem un espai concret per llegir (a més dels de les classes), a l’escola ens feia falta una biblioteca.

Gràcies a l’aportació de l’AFA i la seva col·laboració, hem estrenat la biblioteca! Tenim prestatgeries noves i uns racons on llegir relaxats. També podem triar alguns llibres que després es poden comprar l’escola. I al pati podem dibuixar amb guixos de tots colors.

Escola de Torrebesses

Festes i tradicions

Al Projecte de la ZER coneixerem les festes i tradicions populars.

Volem recuperar els gegants i els capgrossos del poble

Aquest curs l'hem començat amb un projecte que ens agrada molt, és molt emocionant perquè coneixerem les festes i tradicions, no solament del nostre poble sinó de tot Catalunya. Sabem que a Torrebesses hi ha una parella de gegants i alguns capgrossos, que anirem a veure i mirarem la manera que tornin a ballar pels carrers del poble. També hem triat el nom de la nostra classe, ens diem els diables perquè volem saber molt més sobre els Correfocs: quins petards utilitzen, quines danses ballen, com es vesteixen i com fan per no cremar-se.

Fa poc, ha sigut la Festa Major de Sant Salvador, que és la festa que més ens agrada perquè es fan moltes activitats, fa bon temps i ens reunim amb els amics i veïns del poble per passar-nos-ho bé. A alguns/es ens agrada més el sopar, a altres la festa de l'escuma o el concurs de dibuix de Cal Gort i a altres l'Esbombada, que és l'acte que dona inici a la Festa Major. Trobem a faltar, però, activitats que ja no es fan com la festa holi i els inflables a la piscina, tot i que, per altra banda, tenim els tobogans gegants, que també són molt divertits. La Festa Major és lo millor!

Els alumnes de Torrebesses amb els capgrossos locals.

Festes pròpies i d'altres llocs

Arreu de Catalunya se celebren festes que són comunes a tots els pobles, com ara la Castanyada, Nadal o les festes majors. D'altres festes les hem incorporat però provenen d'altres països, com ara Halloween, anar a buscar els ous de Pasqua, etc. Però tenim clar que hem de conservar les nostres festes i tradicions per no perdre la nostra identitat.

GARRIGUES CONCILIA

Espai de lleure per infants de 0 a 12 anys per conciliar la vida personal i/o laboral

GRATUÏT!

ELS TORMS
DIMARTS de 16.30 a 19.30h

Escola

BELLAGUARDA
DILLUNS de 16.30 a 19.30h

Sala Polivalent

JUNCOSA
DILLUNS de 16.20 a 19.20h

Escola

CASTELLDANS
3r DIMECRES de 15 a 17h

Escola

GRANADELLA
1r i 3r DIMECRES de 15 a 18h
2n i 4t DIMECRES DE 17 a 20h

Escola

ALBAGÉS
3r DIMECRES de 15 a 17h

Sala de Ball

CERVIÀ
3r DIMECRES de 15 a 18h

Escola

ALBI
3r DIMECRES de 15 a 17h

Centre de serveis

VINAIXA
3r DIMECRES de 15 a 18h

Escola

ARBECA
DIMECRES de 16.30 a 19.30h

Escola

BOVERA
DIJOUS de 16.30 a 19.30h

Escola

GRANYENA
DIJOUS de 17 a 19h

Ludoteca Bar Casal

Inscriu-te a https://sites.google.com/view/garrigues-concilia/inici , mail garriguesconcilia@gmail.com Telèfon 644 40 33 16

T'ESPEREM!

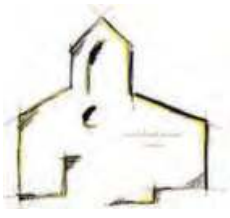
CONSELL ESPORTIU de les Garrigues
esport, lleure i empresa

Temps Cures

Consell Comarcal de Les Garrigues

Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat i Feminismes
Secretaria de Feminismes

CORRESPONSABLES

Escola Sant Bonifaci de Vinaixa

Comença l'apadrinament lector: llegim junts amb il·lusió!

Els alumnes més grans ajuden els més petits a gaudir de la lectura.

Aquesta setmana ha començat l'apadrinament lector a la nostra escola, i estem tots molt il·lusionats! Els alumnes més grans som els padrins dels més petits. Ens trobem els dilluns amb els nostres fillols i filloles per llegir contes junts i passar una estona divertida. És una activitat molt bonica que ens fa sentir importants perquè podem ajudar els altres.

La diversió de compartir llibres

Aquest dilluns ha començat l'apadrinament lector a la nostra escola!

Els més grans fan de padrins dels petits i junts llegim contes una vegada a la setmana. És molt divertit perquè compartim històries emocionants de pirates, animals i aventures!

Els padrins ens ajuden a llegir millor i, alhora, aprenem a fer equip i a ser amics. Ens agrada molt aquesta activitat!

El primer dia va ser molt especial. Al principi, tots teníem una mica de vergonya, però de seguida ens vam sentir a gust. Els padrins ajudem els petits a millorar la lectura, i ells escolten amb molta atenció les històries que triem. Hi ha contes d'aventures, de pirates, d'animals... Cadascú tria el que més li agrada!

A més de llegir, aquesta activitat ens ensenya a ser pacients, a col·laborar i a fer-nos responsables dels nostres fillols. Els més petits guanyen confiança, i tots ens unim més com a escola. Ens agrada molt veure com, amb la nostra ajuda, ells també aprenen i creixen.

Tots estem molt contents de formar part d'aquest projecte tan especial, i ja tenim ganes de la propera sessió per continuar gaudint junts de la lectura!

Tots els espais són bons per llegir i encara ho són més si és amb bona companvia

Gaudint de l'apadrinament lector.

ECOAVENTURA AMB ‘A CAU DE BOSC’

El bosc a la tardor: un món per descobrir

Gaudeix de la màgia dels colors i la frescor de la tardor.

A questa tardor, et convidem a sortir en família i explorar els canvis que la natura ens ofereix. El repte és descobrir com el bosc es transforma: busca fulles de diferents colors, escolta el cruixir de les fulles seques sota els peus i observa com alguns animals es preparen per a l’hivern. Recull fulles caigudes per fer un mural de colors a casa.

Per acompanyar aquesta aventura, et recomanem el conte ‘El lladre de fulles’, una bonica història que ens parla de l’acceptació dels canvis naturals. Després de l’excursió, animeu-vos a preparar una sopa de carabassa, un clàssic de tardor per compartir en família!

Exemples de creacions.

Un dels treballs fets a l’escola de Tarrés.

FOMENTEM LA CREATIVITAT I LA CULTURA
PERQUÈ ARRIBI A TOTS ELS MUNICIPIS DE PONENT I EL PIRINEU

PROMOVEM L'ESTUDI I LA INVESTIGACIÓ,
LA CONSERVACIÓ I LA DIFUSIÓ DEL PATRIMONI

IMPULSEM L'ÚS SOCIAL DEL CATALÀ I DE L'OCCITÀ

www.iei.cat

INSTITUT ESTUDIS ILERDENCS

Diputació de Lleida
La força dels municipis